

Najuspešnejše obdobje

POGLED V TRIČETRTLETNO POSLOVANJE KOMBINATA — NAČRT PROIZVODNJE, PRODAJE IN FINANČNI NAČRT PRESEŽENA — LEPI OBETI ZA LETOŠNJO KONČO BILANCO

Že v teku leta je kazalo, da je kombinat lani z vsemi svojimi delovnimi enotami prav razumno in gospodarno sestavil svoj letošnji poslovni program in slutiti je bilo mogoče, da bodo proizvodni, prodajni in finančni načrt ne samo z lahkoto doseženi, temveč celo preseženi. Pri vpogledu v devetmesečno poslovanje pa se je tudi res pokazalo, da so se te slutnje in predvidevanja uresničila, kar zgovorno pričajo finančni kazalci in izračuni. To je potrdil tudi direktor finančno gospodarske službe Stane Aljančič, ki je posredoval ustrezne podatke za naše glasilo.

Poslovanje podjetja se je letos razmahnilo zlasti v drugem polletju in to skoraj v vseh dejavnostih kombinata, predvsem pa pri proizvodnji in prodaji mehkega peciva in konditorskih izdelkov. Porast proizvodnje se kaže izredno tudi v pekarstvu.

Sama realizacija proizvodnega programa za 9 mesecev kaže v celotnem kombinatu 6-odstotno preseganje, podrobno preseganje pa je takšno: v mlinarstvu za 6, v pekarstvu za 8, pri proizvodnji mehkega peciva za 26, v konditorstvu za 4, v tovarni čokolade Gorenjka za 13, v tovarni žvečilnega gumija in čokolade Imperial pa za 8 odstotkov. Edino tovarna testenin še ni dosegla svojega proizvodnega načrta. Vzrok za zaostanek v tej tovarni pa je letošnja rekonstrukcija strojnih naprav in montaža nove dolge linije.

Realizacija prodajnega programa pa je bila v okviru celotnega kombinata v 9 mesecih presežena za 9 odstotkov. Izreden skok je bil narejen zlasti v oktobru, ko je bil presežen prodajni načrt celo za 20 odstotkov.

Prav tako je bil v devetih mesecih dosežen in presežen finančni načrt. Samo zunanja realizacija — prodaja zunanjim kupcem — naj bi po predvidenem načrtu prinesla kombinatu do konca leta v celoti 200 milijonov dinarjev, pa je bila že v tričetrt leta dosežena kar s 170 milijoni dinarjev; to pa je 86 odstotkov celotnega realizacijskega načrta ali za približno 12 odstotkov presega v devetih mesecih.

Pri vsem tem pa je treba upoštevati različne stroške, ki jih je imel kombinat v zvezi

z tolikšno povečanje prodaje v izboljšavi nekaterih strojnih naprav, kot je to primer postavitve nove linije za mehko pecivo v Lescah, in pa v razširitvi tržišča. Tržišče za mehke kolače se je namreč razširilo tudi v druge re-

publike naše države, tako v Zagreb, Beograd in Dalmacijo.

»Tako ves sedanji položaj kaže, da bomo letni program proizvodnje in prodaje ter finančni načrt vsekakor dosegli. Še več, prav gotovo bomo do konca leta uspeli izvesti in uresničiti vse naloge, ki smo jih pred vstopom v leto 1970 prevzeli. To pa bi bil tudi doslej največji poslovni uspeh kombinata,« je ob koncu razgovora zatrdil Stane Aljančič.

Polube delavcev nagrajemo!

V okviru našega splošnega življenja in gospodarstva nasploh opazamo, da pri ljudeh, zaposlenih v gospodarskih organizacijah, že dlje časa precej zamira osebna iniciativa glede dajanja raznih predlogov za različne izboljšave, tako pri pospeševanju organizacije dela, ko pri raznih tehnoloških postopkih v letih nazaj, kmalu po končani drugi svetovni vojni, smo zasledili mnogo novatorjev, ki so se trudili doprinesati svoj delež k racionalnejšim postopkom pri delu na različnih delovnih področjih. Za to so bili, če že ne materialno, pa vsaj simbolično nagrajeni Kasneje pa se je vse to prenehalo.

Vso skrb posvečati človeku

ZASEDANJE SINDIKALNEGA PLENUMA KOMBINATA

V okviru priprav na bližajoče se občne zbere sindikalnih organizacij je imela sindikalna konferenca kombinata 13. novembra svoje zasedanje, ki ga glede na udeležbo ne moremo preveč pehvaliti, sploh zaradi vrste zelo pomembnih vprašanj, ki jih je ta konferenca tudi obravnavala.

Osnovno temo razprave sta predstavljali priprava na občne zbere osnovnih sindikalnih organizacij, ki naj bi bili izvedeni v decembru in januarju, ter obravnava statuta komunalne skupnosti socialnega zavarovanja v Ljubljani.

Ta pojav so ugotovili tudi v okviru kombinata in začeli razmišljati, kako spodbuditi svoje delavce k novemu zanosu prav v tej smeri. Kot pozitivna posledica teh razmišljanj je začela, na predlog samoupravnih organov, delovati v okviru DSK — poleg drugih

Konec na 2. strani

Poudariti je treba, da je bila razprava udeležencev na zelo dobri ravni in je zadevala probleme takorekoč v črno, predvsem pa se je odrazila misel, da morajo sindikalne organizacije na vseh področjih pokazati več povezanosti s svojimi člani in jim pomagati, saj je pri vseh dogajanjih današnjega

Konec na 5. strani



Udeležba na minuli sindikalni konferenci kombinata je bila sicer dokaj majhna, zato pa je bila razprava tembolj temeljita

Vsebina:

ŠTIPENDISTOM SEDAJ POSOJILA — NA DOLENJSKEM JE FLETNO — PRED NOVO REORGANIZACIJO — VEČ SREDSTEV ZA PREVENTIVO — ZANIMIVO IN KORISTNO — PRIJETNO PRESENEČENJE — VSE ZA VARSTVO PRI DELU

Pobude delavcev nagrajujmo!

Nadaljevanje s 1. strani samostojnih komisij — tudi 7-članska komisija za tehnične izboljšave, racionalizacijo, pismene pohvale, odlikovanja in nagrade. Imenovana je bila letos v maju, svojo prvo sejo pa je imela že 4. julija.

O namenu in delu te komisije smo napletli razgovor z njenim predsednikom, tov. Marjanom JER-



MANOM, direktorjem tehnično proizvodne službe kombinata. Na naša vprašanja je odgovarjal takole:

— V čem so bili vzroki in kaj je narekovalo ustanovitev te komisije?

»Menim, da so organi samoupravljanja povsem pravilno ukrenili, ko so predlagali ustanovitev komisije za tehnične izboljšave, racionalizacijo, pismene pohvale in odlikovanja ter nagrajevanje. Tega mnenja sem zato, ker so nas že oziroma nas bodo še bolj zajele vse slabe posledice, ki izvirajo iz površnega in slabo vodenega gospodarstva v domovini. Prihodnost bo od nas vseh zahtevala bolj prizadeven način gospodarjenja v podjetju. Seveda s tem ne mislim reči, da take prizadevnosti že doslej nekje ni bilo, saj bi sicer izostali doslej ugotovljeni uspehi v kombinatu. Res pa je, da ta prizadevnost do sedaj ni prišla povsod, na vseh področjih dejavnosti v kom-

binatu in na vseh delovnih mestih, do take veljave, kot bi morala. Gre namreč za tako imenovano subjektivno zavzetost ljudi v gospodarjenju, ki ob pravi in pravični stimulaciji lahko da podjetju velike rezultate. Ta dejavnik gospodarjenja smo doslej močno zanemarjali in ga morda celo prepuščali dobri zavesti posameznikov oziroma naključju. Dobronamerno opozarjanje na prenizko zavest do dela, discipline in opozarjanje na določene pozitivne možnosti je bolj ali manj izzvenelo kot graja in neželena kritika, navzlic dobremu namenu, in seveda uspehov zaradi tega ni bilo. Spoznanje, da lahko zavestno in dobro opravljeno delo dobi priznanje v obliki kakršnegakoli priznanja v materialni vrednosti, pa bo dala polet za bolj zavzeto delo posameznikov.«

— Kaj je namen dela vaše komisije?

»Izvoljena komisija je bila na svoji prvi seji 4. julija letos mnenja, da je potrebno najprej izdelati ustrezen poslovnik, v katerem naj bodo podana vsa tista načela, ki bodo v celoti zajela način in začetek dela komisije ter vsebovala obdelane metode, po katerih se bodo obravnavali določeni izredni rezultati posameznikov. V teh metodah naj bi prišli do veljave vsi tisti dejavniki, ki bodo najbolj zainteresirali našega zaposlenega delavca v kombinatu, da bo vplival s svojim delom na učinkovitost gospodarjenja. Teh dejavnikov je mnogo in neizkoriščenih možnosti dovolj za uveljavitev tako posameznika kakor tudi delovnih skupin in služb ter menim, da jih bo posebna stimulacija za neko posebno zavzemanje spodbudila k bolj poglobljenemu izrabljanju umskih in fizičnih sil. Sicer je res, da so odgovorne

službe kombinata pri izdelavi pravilnika o delitvi osebnih dohodkov tudi predvidele čimbolj pravično in pravilno delitev osebnega dohodka po opravljenem delu, res pa je tudi, da v tem niso zajeti tisti odločujoči nagibi, ki na posameznem delovnem mestu s polno zavzetostjo bistveno vplivajo na učinkovitost in rezultate dela. Zato menim, da je prav ta komisija poklicana in dolžna, da daje predloge organom samoupravljanja za nagraditev takih izrednih dosežkov posameznikom oziroma delovnim skupinam ali službam.«

— Menite, da sedanji sistem nagrajevanja v okviru pravilnika o OD premalo stimulira posebne dosežke?

»Znano nam je, da v okviru današnjega sistema nagrajevanja prihaja med DE do nekaterih razlik pri vrednotenju opravljenega dela. Te nastajajo kot posledica različnih izhodiščnih načinov nagrajevanja v bivših samostojnih in kasneje priključenih podjetjih. Menim, da je namen te komisije, naj s svojimi predlogi za nagraditev neke rešitve da možnost posamezniku, da bo razmišljal o tem, kako bi uveljavil v sistemu nagrajevanja tak način, ki bo najbolj pravično ocenjeval opravljeno delo. Vsi vemo, da je vsako delo sestavljeno iz posameznih tehnoloških stopenj. Vemo pa tudi, da je neposredni proizvajalec tisti, ki najbolj pozna vse pogoje in zahteve dela. Torej, zakaj ne bi le-ta s svojimi predlogi sodeloval tako, da bi zavestno odpravil tiste tradicionalne in neučinkovite načine opravitve posameznih stopenj dela, če pozna boljši način, ki bo dajal kolektivu večje uspehe. Doslej smo le v redkih presledkih naleteli na kakšen tak predlog, ki je prodrl le zato, ker je bil način sam osebnim koristen za de-

lavca in izvajajen pritajeno. Javno priznanje za tako izboljšavo pa bi takemu delavcu in drugim dalo polet za še bolj prizadevno odpravo zastarelega načina dela in s tem za uspešnejše delo kombinata. Uvedba takega načina dela bi vsakakor dalo kolektivu in ne samo posamezniku lepe rezultate. Mnenje komisije je torej tako, da je potrebno prav v tej smeri zainteresirati vse člane kombinata, ne oziraje se na to, na kakšnem delovnem mestu le-ti delajo, da bodo sami proučevali in razglabljali o možnostih, ki obstajajo, da se poveča učinkovitost dela in tudi pračakujemo, da bo teh predlogov vse več. Sprejete predloge bo komisija podrobno proučila in tisti, ki bodo to zaslužili, bodo predlagani za nagraditev, ki bo v sorazmerju z doseženimi rezultati v gospodarjenju.«

— Ali ste mislili tudi na doslej zamrte pobude novatorjev?

»V prvem povojnem obdobju, ko je celotna družba stremela za tem, da se čimprej odpravijo posledice vojne, se spominjam, da smo posvečali veliko pozornost vsem novatorskim prejemom in smo novatorje javno priznavali kot junake dela. Ta način uveljavljanja dobrih idej je kasneje zamrl tako, da je na tem področju zavladalo mrtvilo. Komisija je razpravljala na svojem prvem zasedanju prav tako o tem, da bi poživila v okviru kombinata tudi to aktivnost. Seveda ne gre morda za kakšne posebne dosežke na tem polju; v začetku pričakujemo skromnejše rezultate, ki bi bili spodbuda nadaljnjemu razmišljanju o uvajanju nečesa novega, boljšega v katerikoli dejavnosti kombinata. Pri tem pa bo morala komisija strogo razločevati med tistimi predlogi, ki so že nekje »patentirani«, in tistimi, ki bodo izvirni in specifični za naše potrebe.«

— Kaj pa še drugi načrti in predlogi te komisije?

»In končno je bila celotna komisija mnenja, da je kombinat doslej vse premalo posvečal pozornost tistim delavcem, ki so dolgo vrsto let ali pa že dolgo vrsto let vestno in požrtvovalno delajo v korist kolektivu. Mnenja smo bili, da bi bilo potrebno tudi tem

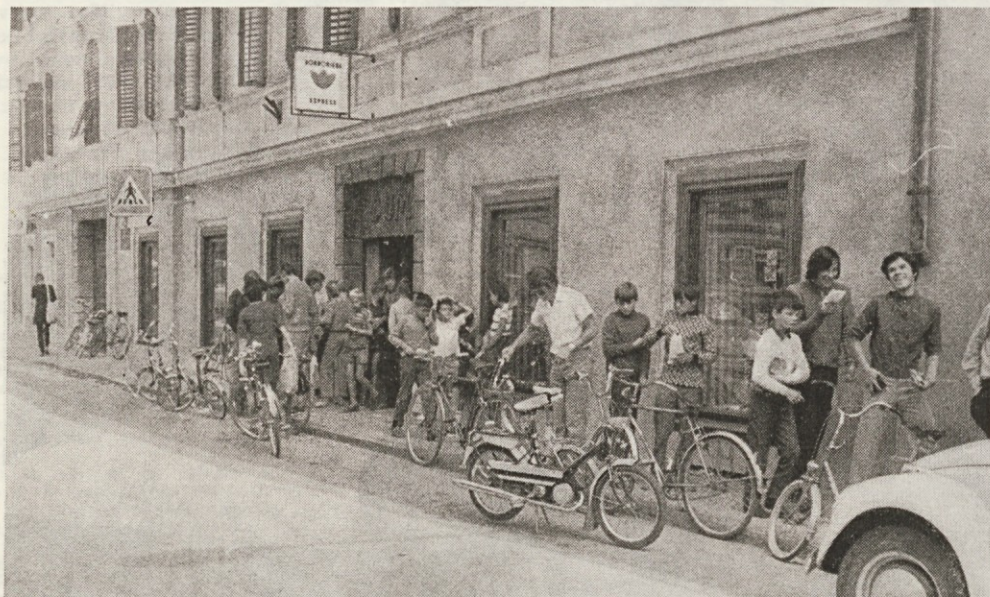
dati zaslužena priznanja oziroma zahvale, pa čeprav pismene, saj so, gledano z moralnega vidika, ta marsikdaj več vredna od denarnih nagrad. Skrb naše komisije naj bi bila torej v prihodnje pač tudi v tem, da bi preživeta leta posameznikov pri zavestnem in dobrem delu tudi, nekoliko bolj kot doslej, moralno vrednotila, s čemer bi dali določeno poudarek zvestosti kolektivu, ki je sicer delno poplačana vrednost z dodatkom na leta, kar pa ne predstavlja takega vrednotenja, kot ga posameznik dejansko zasluži.

V svojem programu dela nismo pozabili niti na to, da bomo v prihodnje uredili bolj sistematično nagrajevanje posameznikov, ki so se odlikovali pri posameznih akcijah ob požarih, elementarnih nesrečah in podobnem, niti ne tistim delavcem, ki so pustili vse svoje sile in moči v kombinatu ter odšli v zasluženi pokoj. Mislim, da bo morala biti komisija tudi v tem pogledu aktivna ter dati takim ljudem občutek, da s tem ko so zapustili naše vrste, niso pozabljeni. Menim, da bo lepa beseda in priznanje v obliki pismene zahvale pomenila njim veliko več kakor običajna klobasa in liter vina.«

Ob koncu našega razgovora je tov. Jerman torej omenil tudi to, da bi moral kombinat posvečati več pozornosti upokojenim delavcem in se jih vsako leto spomniti tako, da bi jih povabili na obisk v kombinat ter jim razkazali vse novosti — morda zdaj v tej, zdaj v drugi enoti — zastopniki samoupravnih organov in vodstva podjetja pa naj bi jim privoščili ob teh obiskih vsaj kratek čas za pogovore z njimi. Vsekakor bi s takimi gestami naleteli pri upokojenih na veliko pozornost in hvaležnost.

Komisija namerava predlagati samoupravnim organom tudi to akcijo, sicer pa je videti, da bo imela nasploh široko področje svojega dela in bo morala kar dobro poprijeti za delo, da bodo uresničene vse zamisli, ki smo jih zasledili ob tem razgovoru. Upajmo, da bomo o uspehih dela te komisije lahko še kdaj obširneje poročali.

T. B.



Gneča, prerivanje, oviranje prometa pa še in še... je bilo opaziti tam v Gradišču okrog Šumija tedaj, ko se je pojavila v trgovini Hobby guma

Štipeđistom sedaj posojila

Kot v drugih podjetjih je tudi v kombinatu Žito že več let uvedena praksa štipeđiranja študentov, ki obiskujejo fakultete, in dijakov srednjih šol. Nekoč so sicer prošnje za štipeđiranje reševali bolj od primera do primera, kasneje pa so samoupravni organi začeli s smotrnejšim urejanjem prejetja štipeđistov, oziroma štipeđiranja. Izdelali so v zvezi s tem tudi ustrezen pravilnik o štipeđiranju, ki je v veljavi že od leta 1967.

V skladu s tem pravilnikom rešuje problematiko štipeđistov komisija za kadrovanje, izobraževanje in ocenjevanje delovnih sposobnosti delavcev v okviru delavskega sveta kombinata. Le-ta ima na skrbi urejanje odnosov med kombinatom in štipeđisti, pri čemer mora nadzorovati, kakšni so iz leta v leto učni uspehi študentov na fakultetah in dijakov v srednjih šolah. To pa seveda po določilih pravilnika o štipeđiranju. Konec na 9. strani

Na Dolenjskem je fletno...

IZLET DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE ŠUMI V NOVO MESTO IN KRŠKO — KORISTNO JE BILO ZDRUŽENO S PRIJETNIM — SE VEČ TAKŠNIH IZLETOV V PRIHODNJE

Kot je v navadi v nekaterih drugih delovnih enotah kombinata, je tudi sindikalna organizacija Šumija 17. oktobra letos organizirala za vse svoje člane skupinski izlet na Dolenjsko in Štajersko. Namen izleta je bil, da bi si udeleženci ogledali proizvodnjo v pekarni Novo mesto, nato pa še v tovarni Imperial v Krškem.

Za ta izlet se je sprva prijavilo okrog 90 delavk in delavcev, vendar jih je z dvema avtobusoma odpotovalo le nekaj nad 60. Bržkone je nekatere zadržalo doma dokaj hladno jutro, ki ni obetalo tisti dan ugodnega vremena; pa vendar je lahko vsem tistim, ki so ostali doma, žal, ker so zamudili precej zanimivega pa tudi nekaj kratkih ur prijetnega razvedrila. Večina delavcev je iz Šu-

Dolenjski.

Razpoloženje je postajalo vse živahnije in že na Dolenjski cesti, po poti skozi Rudnik, se je začela razlegati ubrana pesem, ki je razgibala vse izletnike. S seboj smo imeli tudi prijaznega humorista amaterja, Marijo iz aranžerskega oddelka, ki je kar brez honorarja skrbela za zabavo. Tako je kar hitro minevala pot in že po tričetrturni vožnji smo imeli prvo po-



Ob zvokih glasbe so se tudi veselo zavrteli

mija je namreč takšnih, ki doslej še niso imeli priložnosti videti delo in življenje v drugih delovnih enotah kombinata. Zato lahko rečemo, da se osnovna zamisel odbora sindikalne organizacije ni v celoti uresničila, saj se je izleta udeležila komaj četrtina vsega delovnega kolektiva tovarne Šumi. Ko pa se ozremo na ta izlet nazaj, je treba pritrditi mnenju vseh tistih, ki so dejali, da je bilo to enodnevno popotovanje koristno in pa še prijetno razvedrilo ter da kaže to zamisel v prihodnje še kdaj uresničiti. Prav gotovo bo takrat več udeležencev, kot jih je bilo to pot.

V MEGLI NA POT

V jesenskem, precej hladnem in meglenem sobotnem jutru so se nekaj pred 7. uro začeli zbirati pred tovarno delavke in delavci Šumija, ki sta jih čakala dva udobna avtobusa Transturista iz Škofje Loke. Ko so se do 7.30 ure zbrali pač vsi, ki so imeli namen kreniti na pot, sta avtobusa odpeljala po Vegovi in Aškerčevi cesti ter dalje mimo predora pod gradom, po Karlovški cesti čez Gruberjev prekop v smer proti

stajo v znanem kraju NOB Zužemberk. Tu so se vsi lahko okrepčali s čajem ali kavo, nekateri pa izkoristili kratek predah še za ogled razvalin žežemberškega gradu, ki je bil porušen med drugo svetovno vojno.

Nadaljevali smo pot po čudoviti dolini Krke, ki je nenehno izvajala radovedne poglede nase, ter na mnoge mline in žage, ki še danes stari in dosluženi izpričujejo nekdanjo idiliko te pokrajine, hkrati pa žilavo kljubovanje modernemu času in hitremu tempu njegovega razvoja. Zares kar prehitro je minila ta vožnja in že smo se znašli v metropoli Dolenjske, Novem mestu. Še pet kilometrov in že smo se ustavili v Ločni, kjer že skoro leto dni obratuje nova pekarna.

VELIKO ZANIMANJE

Ob prihodu sta izletnike sprejela direktor DE pekarna Novo mesto Peklar in tehnolog inž. Kralj. Le-ta je potem vsem razkazal celoten obrat pekarnice ter prav podobno razlagal vse, kar je obiskovalce zanimalo. Pri delavcih in delavkah Šumija je bilo vesplošno opaziti neprikrito občudovanje, ko so videli brezhibno delovanje novih naprav in tudi proizvode,

ki so prav tedaj bili v delu, ali pa so že pečeni prihajali iz peči.

»Ja, kako pa to, da iz peči prihajajo štruce, po pa so prej vanje polagali hlebce kruha?« je z velikim začudenjem pripomnila ena od obiskovalk. Seveda ni ni videla, da so peki štruce vlagali v peč nekoliko prej, kasneje za njimi pa hlebce, česar pač ni videla in ji delo na ta način vsekakor ni bilo razumljivo. Ko je dobila ustrezno pojasnilo, je malce zardela in bila kar v zadregi.

»Joj, kako svetlo in čisto je tukaj. Pa moka kar avtomatično gre v posamezne mešalce. Da, pri nas imamo še kar premalo avtomatizacije v primerjavi s to pekarno,« so ugotavljali drugi, ko so poslušali razlago tehnologa inž. Kralja.

Kratek razgovor je stekel tudi z najstarejšim pekom v tem obratu tov. Jakljem. Na vprašanje, kako se počuti sedaj, ko dela v novem obratu, ko nima več toliko fizičnega dela, je dejal, da je zanj in za vse sodelavce mnogo boljše in lažje. Po končanem ogledu proizvodnje v pekarni, pri čemer je čas zelo hitro, celo malce prehitro potekel, so delavci pekarnice pokazali do svojih sodelavcev iz Šumija tudi primerno gostoljubje, ko so jih ob koncu obiska postregli z nekaterimi svojimi izdelki.

Izletniki so bili polni hvale glede izdelkov te pekarnice, še posebej slastni pa so se jim zdeli krofi, ki jih prav tako delajo v tem obratu. Po mnenju nekaterih so celo mnogo boljši kot oni, tako znani, ki jih cvrejo pri Konjšku na Trojanah.

IN ŽE V IMPERIALU

Spet sta zabrnela motorja avtobusov, vstopili smo vanju in ponovno ob veseli pesmi krenili skozi pri-



Zanimivo si je bilo ogledati proizvodnjo v pekarni Novo mesto

kupno dolenjsko pokrajino proti Krškemu. Okrog 11. ure smo se približali temu izredno razvijajočemu kraju in po prevozu čez most smo bili že na Štajerskem.

Ob novih prostorih tovarne Imperial sta obiskovalce sprejela tehnologinja inž. Vidmarjeva in obratovodja tvo. Bračun. Delavke iz Šumija, med katerimi nekatere že poznajo proizvodnjo žvečilnega gumija, so se z velikim zanimanjem pomešale med delavke v obratu ter opazovale, kako poteka delo v teh sodobno opremljenih prostorih.

Zanimivo je omeniti, da imajo v Imperialu sedaj za proizvodnjo žvečilnega gumija povsem moderne stroje, pri čemer pa ne morejo zadostiti povpraševanju na tržišču. Vzrok je bržkone najbolj v tem, ker morajo delavke ob avtomatizirani proizvodnji končne izdelke deloma ročno vlagati v embalažo.

PO OGLEDIH RAZVEDRILU

Tudi ta kolektiv je udeležence izleta postregel z nekaterimi svojimi proizvodi, po ogledu pekarnice, ki pa trenutno ni obratovala, pa pripravljeno kosilo.

Potem, ko so se vsi ob hrib Semič, kjer je bilo smo se odpeljali na znani izdatnem kosilu dodobra okrepčali, se je spet razlegla vesela pesem. Mnogi od njih so se podali tudi na odprto teraso ter zavrteli pete ob zvokih domačih viž, drugi so šli na ogled tedaj še polnih vinogradov, nekateri v bližnjo klet vinar-ke zadrage, skratka našli so si vsak svoje razvedrilo.

Pogled je segel tja na obročne gričeve razgibane dolenjske in štajerske pokrajine, kjer se je sredi vinskih goric razlegal ropot klopotev. Misli so hitele prek teh gričev do mogočnih gozdov, kjer so se nekoč borili partizani za našo svobodo in mir, ki ga sedaj uživamo. Ob tem pa je spet hitro mineval čas, ko se je bilo treba posloviti od gostiteljev. V imenu domačinov iz DE Imperial se je za obisk zahvalil tov. Bračun, ki je poudaril, da bi bilo res potrebno, naj bi vse enote organizirale vsaj enkratne obiske v sosednje enote, ker se na ta način ljudje med seboj spoznavajo in utrjujejo medsebojne tovariške vezi v okviru kombinata. Za gostoljubje se je zahvalil tov.

Konec na 4. strani



Celotna skupina izletnikov iz DE Šumi se je za spomin tudi fotografirala

V Logarski dolini

Sindikalna organizacija Pekarne Novo mesto in Dolenjskega področja je priredila za svoje člane uri smo se odpeljali iz Novega mesta. Vožnja v jutranjem hladu in v udobnem avtobusu po skoraj prazni cesti je bila prijetna. Ob veselih zvokih radia »za dobro jutro« smo se vozili skozi Ljubljano, Domžale in Kamnik in pri Strahovici zavili na desno. Cesta nas je vodila skozi dolino Črne — v njej kopljejo čisto glino — kaolin. Čez preval Črnivec (902 m) pa smo še posebno uživali, kajti od sonca obsijana zelena pobočja in jutranja svežina so dajali slikoviti pokrajini prav posebno privlačnost. Pokrajina in naselja ob cesti na livadah ob gozdu so dajala vtis, da so tu premožni in pridni gospodarji, katerih dohodek sta les in živinoreja, za kar imajo vse pogoje. Videli smo mladino od 14 do 20 let starosti, kako se je peljala s kolesi do zbirnega centra, na ramah pa imela posode z mlekom (eno ali celo dve) po 10 litrov.

Na prevalu je vas Nova Štifta. Tu je šofer privoščil počitek svojemu širikolesnemu »konjiču«, sebi in nam. Tako smo imeli priložnost ogledati si vso slikovitost pokrajine, ki je bila ob jutranji svežini še posebno lepa. Iz zaselka Nova Štifta se je bahavo kazala, od sonca obsijana dvostolpna cerkev, ki je

bila sezidana leta 1854 v renesančnem slogu. Šli smo do spomenika šestinridsetim padlim od leta 1941 do 1944. Ko smo prebrali imena, smo videli, da so posamezne družine izgubile več članov, nekatere celo štiri. Kakšna izguba je bila to za domačije, kajti njihov obstoj je bil odvisen od pridnih roki! Spoštovanjem smo sklonili glave nad grobom ljudi, ki so zaradi ljubezni do svoje zemlje izgubili življenje ob uspešnem napadu na Nemce leta 1942 in leta 1944, ko so partizani osvobodili vso Zgornjo Savinjsko dolino.

Pot nas je nato vodila skozi Gornji grad. Nekdaj so tu gospodovali ljubljanski škofje, ki so zgradili veličastno baročno cerkev. Sedaj pa se kraj razvija z zidanjem zasebnih hiš, ki sprejemajo letovištarje, kajti tudi tu se vse bolj razvija turizem. Med vožnjo skozi Radmirje smo videli na griču Straže Ksaverijevo cerkvico, ki so jo zgradili v začetku 18. stoletja, potem ko je kuga pobrala mnogo ljudi. Razni vladarji so poslali cerkvi dragocene darila, ljudstvo pa je sem romalo na božjo pot. Od Radmirja proti Ljubnem se je cesta približala bregovom Savinje. Od Ljubnega proti Lučam nas je čakal najlepši del poti. Dolina je postajala vedno bolj tesna. Po strmih grapah se v Savinjo izlivajo potoki z obeh strani. V dnu doline so se vrstili posamezni kočarski domovi, trdne kmetije pa so nameščene okrog po hribovju. Vas Luče sestavlja gruča hiš, stisnjena v klane. Skladovnice lesa razorevajo gospodarsko usmerjenost kraja, a tudi živinoreja in turizem prinašata dohodke. Na levem bregu toka vode oziroma na desni strani ceste, se je tik nad cesto pojavila od deževnice izprana skalna konica — imenovana Igla. Tu je bil obvezen postanek. Šli smo, skoraj tekli, k betonskemu bazenčku, da bi videli dviganje in upadanje vodne gladine, kar v presledkih povzroča presihajoči studenec, kakor se prazni in polni podzemeljska votlina. Zavzelo smo občudovali to igro narave.

Pot nas je vodila nato po soteski do Solčave — ki je eno najbolj odročnih naselij v Sloveniji. To gorsko vas so Nemci v ofenzivi leta 1944 do tal požgali in ljudi izselili. Ostala je le cerkev na terasi nad hišami, ki z gotskimi oblikami, žilastim zvonikom in okoljem spominja na sovrstnico v Hellingenblutu pod Grossglocknerjem. Sedaj so hiše obnovljene, med njimi stojita zadržni dom in gostišče. Kraj ima ostre zime in blaga poletja, po okoliških hribovih je bujna alpska flora, kažipot pa nas je opozoril na posebnost, to je »tisočletna« tisa blizu Solčave. Severno od vasi je Olševa — del Karavank, kjer teče državna meja.

Vse to je brzelo mimo nas, mi pa po cesti, ki so jo zgradili leta 1922, a jo postopomaboljšujejo in asfaltirajo. Nenadoma se je sofeska odprla in pred nami se je razprostiralo široko, ravno dno slovi-te Logarske doline. Gorska vrsta Grinjavcev, od Rinke do Ojstrice je v svojem skalnem pobočju ljubosumno žuvala velike zaplate snega, po grapah prav do nižine, kar je

dajalo dolini še lepši poudarek v njenem zelenju. Ustavili smo se v Planinskem domu. Mi smo prevozili že nad 150 km in videli foliko lepega in zanimivega, gostje tu pa so prihajali k zajtrku, saj so prišli sem na počitek iz raznih domačih krajev in celo nekaj z one strani meje.



Pogled na Logarsko dolino. Na levi gostišče Plesnik, v ozadju prelepe Savinjske Alpe

Avtobus nas je potegnil do gorskega konca V kotu. Lično izdelana turistična tabla je nekateri zazibala v kratek sen. Premagala jih je utrujenost. Sicer se pa po kosilu prileže spanec prav tako kot dobra sladica. Iz Šoštanja, kjer je tovarna usnja in termoelektrarna, smo se po šestih kilometrih vožnje znašli pred Velenjem. Letaki so nas opozarjali na veliko avtomobilsko tombo-lo. Prometni organi so usmerjali promet in morali smo pustiti vozilo in njihove svoje avtobusni izlet v Logarsko dolino. 21. junija ob 4.20 na stranski cesti. Da bi si ogledali jezero, smo se vključili v gost tok ljudi, ki je zavzel vso širino ceste. Mi smo se ustavili takoj ob jezeru, se zazrli vanj, ki je nastalo nad

Enoličnost pokrajine, popoldanska pripeka in rahlo guganje razgretega vozila je nekateri zazibala v kratek sen. Premagala jih je utrujenost. Sicer se pa po kosilu prileže spanec prav tako kot dobra sladica. Iz Šoštanja, kjer je tovarna usnja in termoelektrarna, smo se po šestih kilometrih vožnje znašli pred Velenjem. Letaki so nas opozarjali na veliko avtomobilsko tombo-lo. Prometni organi so usmerjali promet in morali smo pustiti vozilo in njihove svoje avtobusni izlet v Logarsko dolino. 21. junija ob 4.20 na stranski cesti. Da bi si ogledali jezero, smo se vključili v gost tok ljudi, ki je zavzel vso širino ceste. Mi smo se ustavili takoj ob jezeru, se zazrli vanj, ki je nastalo nad

V Planinskem domu smo se namestili zunaj na terasi in počakali, da so nas postregli z okusnim kosilom. Pijača je bila takoj na mi-zah.

Takoj po kosilu smo se odpeljali iz prijetnega hladu, ki ga daje Logarski dolini zelenje in sneg na hribovih, po isti poti nazaj. Skozi

in parke, polne cvetja, čistočo ter mogočne stavbe kulturnega doma, kluba rudarjev in hotela Paka.

Ko smo se peljali proti Zalcu, smo videli velike nasade hmelja. Ker so tu dani pogoji za razvoj hmeljarstva, so v Zalcu ustanovili Institut za hmeljarstvo, saj imajo tu sušilnice in skladišča za hmelj.

Pokrajina se je spremenila in cesta se je začela viti v znane trojanske klance. Ustavili smo se na Trojanah. V gostišču smo v miru pojedli nekaj znanih trojanskih krofov. Lep je bil pogled v dolino s 609 m visoke postojanke in že smo se bližali Domžalam, Ljubljani in po enourni vožnji zadovoljni prispeli domov.

S. B.

sesutimi izčrpanimi rudniškimi rovi v Skalah. Bežno smo si ogledali urejeno kopalnišče, razna igrišča in naselje weekend hišic v gozdčku. Tu je v ribniku, med zelenjem in cvetovi lokvanja miroval bel labod, kot bi se zavedal svoje neoporečne elegance, njegova podoba pa se je, kot v zrcalu, videla obrnjena v vodi pod njim.

Ogledali smo si še novo Velenje z naseljem enodružinskih hišic, z modernimi bloki in stolpniciami. Videli smo rastlinjake za pridelavo zeljave skozi vse leto, kajti prostori so ogrevani po toplovodu iz termoelektrarne. Po asfaltnih cestah smo se peljali in občudovali trge

NA DOLENJSKEM JE FLETNO...

Nadaljevanje s 3. strani
Pajnič, ki je dejal, da je potrebno spoznavanje med ljudmi ter obiskovanje posameznih enot kombinata, ko pa se bomo spoznali vsi med seboj, bomo lahko prirejali izlete tudi kam drugam.

Treba se je bilo vrniti in avtobusa sta nas v mraku varno peljala proti Ljubljani. Vsi so bili pod vtisom prijetnega izleta, znova je bilo slišati pesem, vsi pa so se vračali domov spodbujeni ob sicer kratkih, a lepih doživetjih z mislijo, da bodo naslednje dni še bolj poprijeli za delo.

Mnenje vseh izletnikov pa je bilo, da so takšni izleti koristni, ker se ljudje sejavnostmi v okviru kombinanzanjajo z različnimi de-nata in lahko ob takih obiskih sami od sebe presoja-jajo, kako živijo in delajo so-delavci v drugih delovnih enotah v dobrobit našega podjetja in nas vseh.

a. r.

Potovali smo v Pariz

(Nadaljevanje)

prijetno prekinila vertikala vendar ne tako obupno kajšnja pokrajina je nam-lepo negovanega gozda. Tu-reč skoraj brezmejna, a ravna kot Padska. Še pred 11. uro smo se pripeljali do predmestja Pariza.

Pot skozi predmestje do Pariza je dolga, a nikakor ne dolgočasna. Megla je še zakrivala pokrajino v daljavi, a vendar smo po nekaj minutah videli letala, ki so se dvigala ali pristajala. Vozili smo se nedaleč od letališča Orly. Kmalu pa smo se toliko približali mestu, da smo na levi pred seboj zagledali obrise Eiffelovega stolpa. Že ob prihodu v predmestje nam je vodič razlagal: Pariz je glavno mesto Francije in leži ob Seini, nedaleč od sotočju z Marno. Prvi zapiski o Parizu segajo v čas Cezarja, kjer so otoček, po imenu

Lutecija, naseljevali Parisi, po katerih naj bi tudi me-sto dobilo ime. Na tem otoč-ku so pričeli v 12. stoletju cerkev Notre Dame de Pa-ris.

Francoski kralji, sveti Ludvik, Karel V, Franc I in Ludvik XII, so postavili temelje bodočemu vlemestu. Ludvik XIII in XIV pa sta dala zgraditi mnogo veličastnih spomenikov. Seda-nja urbanistična podoba mesta se je začela uveljav-ljati pod Napoleonom III.

Pariz je gospodarska, poli-tična in kulturna prestol-nica Francije. Ker ima tež-ko industrijo, kemično in ži-vilsko industrijo ter obrtni-štvo, predvsem v zlatarstvu, je tudi industrijsko središče Francije.

V Pariz smo prispeli z južne strani in se precej ča-sa prebijali po enosmernih

Konec na 8. strani



No, še en posnetek mladih in starih na Sremiču nad Krškimi

Vso skrb posvečati človeku

Nadaljevanje s 1. strani hitrega razvoja osnovni motiv in gibalo vsega vendarle človek.

Pa pogledajmo nekoliko podrobneje, kakšen je bil potek te konference, kakšni problemi so bili nakazani in kakšne sklepe je konferenca tudi sprejela.

Predsednik tov. Tomažin je najprej pojasnil, naj bi bili občni zbori izvedeni v decembru in januarju, nato pa je nakazal vsebino dela občnih zborov, ki naj bi zajemali naslednjo tematiko:

- Ocena dosedanje aktivnosti, (vpliv na reševanje problemov glede gospodarjenja in družbenega napredka podjetja, kot tudi stališča sindikalne organizacije)
- Bodoči program dela (produktivnost in uspehi poslovanja, vprašanje osebnega dohodka in njegove najnižje meje 800.- din)
- Varstvo otrok (pridobivanje sredstev: s samopriskevkom, s prispevkom osebnega dohodka)
- Vprašanje posojil in varčevanje
- Stanovanjske zadeve (razprava o pravilniku, večja vlaganja sredstev)
- Problemi izobraževanja delavcev.
- Problematika družbenega standarda (rekreacija, dodatek za letni oddih, počitniški domovi, nagrade delavcem ob odhodu v pokoj, dodatek na stalnost).

Pred občnimi zbori je treba izvesti temeljito pripravo s tem, da bodo evidentirani kandidati za posamezne odbore ter za članstvo plenuma kombinata, izdelan naj bo okvirni program dela sindikalnih organizacij ter določeni datum občnih zborov.

RAZPRAVA:

— Vprašanje varstvenih ustanov za otroke ne zadeva samo Ljubljane, temveč tudi celo Slovenijo. Akcijo v zvezi s tem v Ljubljani je začel mestni svet skupaj s SZDL. Pripravljen je bil predlog glede samopriskevka. Govori se, da bo treba v prihodnje čim več sredstev pustiti gospodarskim organizacijam, mnogo doslej zbranih sredstev pa naj bi občine vrnilo gospodarstvu nazaj. Teh sredstev naj bi ne vračali gospodarskim organizacijam, temveč naj bi jih namensko vložili v fond za varstvene ustanove.

— Vsebinsko občnih zborov naj bo takšna, kot je bil podan predlog v uvodu. Osnovna nit pa naj bo v vsakem primeru vprašanje človeka: kakšni so medsebojni odnosi od vodilnih navzdol, kako se rešujejo stanovanjski problemi delavcev, ali imajo ljudje v redu zagotovljene življenjske pogoje. Prav bi bilo, da bi pregledali delo posameznih komisij v okviru enot, ali je bilo reševanje problemov s strani teh ko-

misij v skladu s potrebami in problemi delavcev. Glede vprašanja povečanja osebnih dohodkov na nižnjo stopnjo 800.- dinarjev je treba reševati problematiko tako, kot to dovoljujejo razpoložljive možnosti in sredstva. Ljudem je treba podrobno objasniti, da je to moč reševati postopoma, ne pa kar čez noč. Razprava na občnih zborih naj se dotakne tudi modernizacije v posameznih delovnih enotah.



Clani sindikalne konference govorijo o svojih nalogah v prihodnje

Naj nadaljujemo z besedami, da moramo gledati na človeka, ki je za nas dragocen. Če to drži, se moramo vprašati, kaj je kombinat nudil delavcem. Glede standarda dosti: stanovanja, letovanja, rekreacija, prispevek k malici in podobno. Če pa gremo globlje glede skrbi za človeka, bo treba razmišljati o kolektivnem zavarovanju ljudi. Pri nas je bilo doslej mnogo nesreč. Prav bi bilo ljudi zavarovati in naj bi kombinat prispeval polovico plačila, delavci pa polovico. Razpravljati bi bilo treba tudi o povečanju regresa ob letovanju na najmanj 300.- dinarjev namesto dosedanjih 200.- dinarjev. Poskrbeti bi morali tudi za modernizacijo strojev in sploh naprav v nekaterih obratih in za olajšanje dela v njem. Tudi sredstva za dodeljevanje kreditov za stanovanja so bila doslej sorazmerno majhna.

— V prihodnosti bo treba gledati na to, da bomo odvajali določena sredstva za nakup stanovanj takšnim delavcem, ki so že več let v podjetju in so nekateri tudi že pred upokojitvijo, pa niso kreditno sposobni, da ne bodo nekoč postali breme družbe.

— Pri naših občnih zborih bo treba gledati tudi na to, kakšne ljudi bomo volili v odbore osnovnih sindikalnih organizacij in v konferenco sindikata kombinata. Predlagani in voljeni naj bodo takšni ljudje, ki bodo resnično voljni delati, hkrati pa tudi sposobni opozar-

jati na tekoče probleme in vse napake, ki se pojavljajo. Že sedaj smo brali, da je prišlo v nekaterih podjetjih do nepravilnosti. Tega ne smemo doživeti pri nas. Sindikalna organizacija mora biti tesno povezana z delavci, jim mora pravilno pojasnjevati vso problematiko, hkrati pa opozarjati na razne spodbude, s katerimi naj delavci kot člani sindikata in samoupravljalci pravilno usmerjajo tok dela in življenja v kombinatu.

— Ko že govorimo o skrbi za ljudi in o njihovem dolgoletnem delu, pozabljamo na naše upokojece. Treba jih bi bilo povabiti vsako leto na obisk in ogled kombinata. Dobro bi bilo, da bi upokojevcem morda omogočili brezplačno letovanje v naših počitniških domovih. Govora je že bilo, naj bi upokojece pred in po sezoni poslali v počitniške domove kombinata.

— Treba se je zavzeti za kakršno koli obliko izobraževanja za interno kvalifikacijo. Ponekod imamo precej delavk in delavcev, ki že po 10 in več let delajo na istih delovnih mestih ter imajo zelo dobre izkušnje, ne pa priznane interne kvalifikacije. Poleg tega, da bi jim omogočili to, jim bi morali dati za to določeno stimulacijo. Vsekakor bo res treba na občnih zborih govoriti o vprašanju izobraževanja.

Sprejeti so bili naslednji sklepi:

1. Do 25. novembra naj zasedajo vsi izvršni odbori sindikalnih organizacij, ki naj pripravijo vse potrebno za občne zборе ter določijo datume njihove izvedbe in o njih obvestijo tudi sindikalno konferenco,

2. Odbori sindikalnih organizacij naj se na svojem področju povežejo z občinskimi sindikalnimi sveti in jih prav tako obvestijo o datumih občnih zborov,

3. Določiti je treba število članov konference.

Po tem se je razvila krajša razprava, kakšen naj bi bil ključ števila izvoljenih

članov v sindikalno konferenco kombinata. Po predlogu tov. Tomažina so se zedinili, naj bi štela sindikalna konferenca skupno 29 članov, od tega iz uprave 3, iz ljubljanskega področja 2, iz Pekatet 1, iz pekarn Ljubljana 3, iz pekarn Lesce 3, iz Trgovine 2, iz notranjskega področja 1, iz pekarn Kočevje 1, iz pekarn Kranj 2, iz pekarn Novo mesto 2, iz domžalskega področja 2, iz Šumija 3, iz Gorenjske 1, iz pekarn Tržič 1 in iz Imperiala 2.

● Po prihodu zastopnikov komunalne skupnosti socialnega zavarovanja Ljubljana, tov. Erjavca in tov. Benčine, je konferenca začela z obravnavo statuta te skupnosti. Razlago je začel najprej tov. Benčina, ki je povedal, da je komisija za pripravo statuta že ob obdelavi osnutka prejela različne pripombe, ki jih je tudi upoštevala, in je prav tako pripravljena sprejeti ter upoštevati še nadaljnje pripombe. Nekakšnih večjih novosti — širjenja ali oženja pravic — v novem statutu ni. Zakonodajalec je prepustil urejanje zdravstvenega zavarovanja samoupravni skupnosti, torej gre za prepustitev pravic neposredno zavarovancem, ki jih je na področju ljubljanske skupnosti okrog 400.000 tisoč. V razpravi gre torej za oblikovanje stališč in izhodišč, kaj nas na tem področju v prihodnje čaka. Doslej je bil predpisan glede zdravstvenega zavarovanja enoten zakon za vso državo, odslej pa bodo predpisane v zveznem merilu samo določene oblike. Predlog novega statuta naj bi globalno zajel vse pravice in dolžnosti zavarovancev, ki pa naj bi pri nas, ker sodi Slovenija med razvite republike, ostale enake ali naj bi se razširile.

RAZPRAVA:

— Predvideva se torej povečanje osebnih dohodkov za 18%, ali je skupnost upoštevala vse elemente? Kako bo socialno zavarovanje krilo predvidene odstotke za zdravstveno varstvo, če ne bo prišlo do tolikšnega povečanja OD? Zelo važno je tudi vprašanje, ali namerava skupnost kaj vplivati na proiz-

vajalce zdravil, katerih cene zelo rastejo, s tem tudi akumulativnost v teh tovarnah in večanje osebnih dohodkov njihovih delavcev.

— Nekoč so zelo ponujali usluge zdravilišč, sedaj pa se pojavlja problem, kako ljudem omogočiti nujno potrebno zdravljenje v zdravilišču.

Pri nas pošiljamo delavce na lastne stroške na takomenovano preventivno okrevanje, plačujemo jim oskrbo in del dopusta. Prav bi bilo, da bi socialno zavarovanje bolnim delavcem priznalo vsaj bolniški stalež. Trdno pa smo uverjeni, da bi se bolniški stalež v podjetju nasploh odločno zmanjšal, če bi izostanke z dela do 7 dni plačevalo podjetje, nad 7 dnevi pa socialno zavarovanje.

— V statutu bi moralo obstajati določilo o obveznem zdravljenju alkoholikov in duševno bolnih. To predvsem zaradi varnosti okolice, v kateri živijo.

— Nujno je treba posredovati ureditev vprašanja dela v zdravstvenih ustanovah, Ljudje pri čakanju v ambulantah brez potrebe zamujajo mnogo časa. Če bi zdravstveno osebje bolj racionalno izkoristilo svoj delovni čas, ne bi bilo toliko zastojev. Tudi pri pregledih delavcev za živilsko stroko prihaja do zavlečevanja, ker vlada neurejeno stanje. Cene za zdravstvene storitve pri pregledih pa te ustanove enostavno navijajo.

— Gre tudi za vprašanje priznavanja bolniških staležev, ki se nekaterim priznavajo za nazaj, drugim se odobravajo brez potrebe, tretjim, ki so tega potrebni, pa ne. Tudi v zdravstvu bi morali kar najbolj izkoriščati notranje rezerve, izpodbijati monopol posameznikom in s tem omogočiti tudi mladim zdravstvenim delavcem zaposlitev. Tako ne bi bilo treba postavk višati, ampak bi jih lahko še znižali. Skratka, skupnost je poklicana, da v zdravstvenih ustanovah naredi red.

Po tej razpravi je tov. Tomažin izrekel obema zastopnikoma skupnosti socialnega zavarovanja zahvalo za podano razlago in zaključil sestanek.

Počastitev mrtvih



Delegacija kombinata Žito polaga venec pred spomenik žrtvam na Urhu

SEJA DELAVSKEGA SVETA KOMBINATA

Pred novo reorganizacijo

Minula seja delavskega sveta kombinata, ki je bila 22. oktobra, je imela svojo značilnost, če že ne rečemo, odliko v tem, da je bila udeležba članov več kot zadovoljiva, saj je bilo navzočih 35, odsotni pa le 4 člani.

V uvodu je predsednik DSK tov. Bogo Bratina najprej predlagal dnevni red zasedanja, nato pa je sledil pregled sklepov prejšnjega zasedanja. Sprejet in potrjen je bil za tem zapisnik zasedanja z dne 16. julija, prav tako pa tudi zapisnik izredne seje poslovnega odbora.

Za tem so člani DSK potrdili imenovanje članov statutarne komisije, ki jo sestavljajo Alojz Pajnič, Alenka Popovič, Ivan Zore, Janez Slovinc, Bogo Bratina in Milivoj Samar.

PREDVIDENA REORGANIZACIJA

Glavni direktor Franc Puterle je nato poročal o reorganizaciji strokovnih služb, po kateri se je pojavila potreba ob nenehni širjenju kombinata. Zaradi tega se je povečal obseg dela glavnega direktorja, ki mora po svojem položaju predvsem vzdrževati stike z zunanjimi partnerji ter skrbeti za pravilno usmerjanje delovnih enot, medtem ko ima premalo časa za notranjo organizacijo in obdelavo podatkov. Zato je predlagal uvedbo novega delovnega mesta pomočnika glavnega direktorja.

Nadalje je predlagal komisijo, ki naj bi pripravila najprej predlog za reorganizacijo strokovnih služb na upravi, nato pa še reorganizacijo v delovnih enotah. Delavski svet je sprejel naslednji sklep:

Imenuje se komisija v sestavi Janez Slovinc (predsednik), Marjan Jerman, Stane Aljančič, Jože Šefman in Drago Petrovič, ki naj pripravi predlog glede reorganizacije strokovnih služb na upravi, in sicer do naslednjega zasedanja DS kombinata. Predlog pa bo treba prej obravnavati v delovnih enotah.

● Tov. Franc Vrbcinc je za tem podal poročilo komisije za kadrovanje, izobraževanje in ocenjevanje delovne sposobnosti delavcev. Ta komisija je obravnavala vse kadrovske spremembe ter izbiro in spre-

jem delavcev, nadalje pa tudi perspektivne potrebe po delavcih z visoko in višjo strokovno izobrazbo ter vprašanje financiranja študentov. Predlagala je tudi novo lestvico posojil študentom. Komisija bo pripravila tudi program izobraževanja za prihodnje leto.

Delavski svet je sklenil sprejeti poročilo komisije na znanje.

● Predsednik komisije za delitev sredstev skupne porabe Alojz Pajnič je poročal o delu svoje komisije, ki je sklenila anulirati kredit nekdanji delavki kombinata Jožici Bohte, ker je prekinila delovno razmerje pri kombinatu že prej, preden je bil sprejet sklep, da se ji odobri posojilo. Dalje je sklenila odprodati poslopje stare pekarnice v Krškem delavcu Imperiala Ivanu Zičkarju.

Posebej je komisija obravnavala odnose med kombinatom in stanovanjskim podjetjem Dom v Ljubljani, ki niso razčiščeni. Ze imenovana posebna komisija naj bi obdelala možnost za dokončno razčiščenje odnosov.

Delavski svet je sprejel sklep:

da se kredit Jožici Bohte anulira, da se poslopje v Krškem proda Ivanu Zičkarju in da posebna komisija v sestavi Dino Bolčina, Franc Vrbcinc, Vera Krušec in Slava Gozdnikar ter odvetnik Prus pripravi predlog za ocepitev od podjetja Dom ali za sklenitev ustrežnejše pogodbe med kombinatom in tem podjetjem.

UGODEN FINANČNI POLOŽAJ

● Sledilo je poročilo komisije za razvoj sistema de-

litve osebnih dohodkov. Po tem poročilu je DSK sprejel ustrezne sklepe v smislu predlogov te komisije.

● Po poročilu komercialne službe je DSK sprejel in potrdil to poročilo, potrdil proizvajalno specifikacijo za rolade, dal nalogo ekonomsko razvojni službi ter komercialni službi za organiziranje prodajne službe za prodajo mehkih kolačev v drugih republikah, ekonomsko razvojni službi pa še posebej nalogo, naj naredi vlogo na občinsko skupščino Metlika za potrditev cen kruha.

● Zelo zanimivo je bilo poročilo finančno gospodarske službe o devetmesečnem poslovanju, pi ga je podal tov. Aljančič. Pokazali so se zelo ugodni rezultati, o čemer pišemo v posebnem članku na dru-

gem mestu.

Navzoči so bili mnenja, da so se dosedanje investicije v ureditev strojnih naprav vsekakor izplačale in so se v zvezi s tem prav pokazali ugodni finančni rezultati.

Delavski svet je soglasno sprejel in potrdil poročilo finančno gospodarske službe.

POTRDITEV PRAVILNIKA

● Tov. Slovinc je za tem prebral pravilnik o narodni obrambi v okviru kombinata, nakar je delavski svet sklenil ta pravilnik sprejeti in potrditi. Prebran je bil tudi osnutek pravilnika o zaščiti tajnosti podjetja. O tem pravilniku bodo razpravljale vse DE, ki naj podajo ustrezne pripombe.

Na koncu so bile imenovane še inventurne komisije, dopolnjena je bila komisija za razgovore s podjetjem 3. januar Pulj, odobreni pa so bili tudi nakupi nekaterih potrebnih računskih strojev ter kamionov za potrebe posameznih delovnih enot.

Več sredstev za preventivo

POROČILO O PREVENTIVNEM ZDRAVLJENJU ČLANOV KOLEKTIVA V LETOŠNJEM LETU

V letu 1969 je DS kombinata odobril 15.000 N din sredstev za preventivno zdravljenje, v letošnjem letu pa 20.000 N din za člane kolektivov vseh delovnih enot, torej so se sredstva v ta namen — v primerjavi z lanskim obdobjem nekoliko povečala.

Sveti delovnih enot in odbori sindikalnih podružnic so predlagali v letošnjem letu za preventivno zdravljenje skupno 115 članov kolektiva. Od tega števila je bil na zdravljenju 101 član, porabljenih sredstev pa je bilo v letošnjem letu 19,813,70 N din.

Po delovnih enotah je bilo prijavljenih:

1. DE Ljubljansko področje 12, na zdravljenju 10; 2. DE Pekatete, prijavljenih

8, na zdravljenju 7; 3. DE pekarna Kranj, prijavljenih 9, na zdravljenju 9; 4. DE Notranjsko področje, prijavljenih 5, na zdravljenju 5; 5. DE pekarna Smartinska, prijavljenih 10, na zdravljenju 8; 6. DE Uprava, prijavljenih 21, na zdravljenju 15; 7. DE pekarna Samova, prijavljenih 8, na zdravljenju 7; 9. DE pekarna Novo mesto, prijavljeni 3, na zdravljenju 4; 10. DE Trgovina, prijavljenih 9, na zdravljenju 8; 11. DE Dolenjsko področje, prijavljeni 1, na zdravljenju 1; 12. DE Domžalsko področje, prijavljeni 3, na zdravljenju 3; 13. DE Gorenjsko področje, prijavljena 2, na zdravljenju 1; 14. DE pekarna Tržič, prijavljen 1, na zdravljenju 1; 15. DE Gorenjka prijavljena 2, na zdravljenju 1; 16. DE Šumi, prijavljenih 21, na zdravljenju 19; 17. DE pekarna Kočevje ni prijavila nobenega člana kolektiva, 18. DE pekarna Metlika, ni prijavila nobenega člana, ravno tako ne DE Imperial Krško, ki se je priključil h kombinatu s 1. 4. 1970.

Od 113 prijavljenih je bil torej na preventivnem zdravljenju 101 član kolektiva. Komisija za delitev sredstev sklada skupne porabe je na svoji seji predlagala še tri člane ZB, katerih niso predlagale enote, so pa zdravljenja nujno potrebni.

V prihodnje bi bilo nujno potrebno, naj bi člani SDE in sindikalnih odborov predlagali res delavce, ki so zdravljenja resnično potrebni, in kar moramo pri-

znati, da se v letošnjem letu določene DE tega niso posluževale. S tem pa ne mislimo, naj ne bi predlagali mlajših delavcev, vendar med njimi le tiste, ki so težje bolni in socialno šibki.

Omenimo naj, da so bile tudi intervencije, ker je osrednja komisija določenim delavcem črtala preventivno zdravljenje.

Še v naprej se bomo posluževali priporočil zdravnikov, ker le tako bomo v prihodnje lahko delali.

V Dramlju in Bašaniji je bilo na preventivi 59 član., na Gorenjskem 21, na morju prek AA 13, v Sl. Radenci 1, v Dobrni 5, v Dolenjskih Toplicah 1 in v Zusteri pri Kopru 1.

Terapija v toplicah bi po priporočilu zdravnika morala trajati najmanj 15 dni, da bi bilo zdravljenje uspešno. V kolikor bo sprejet nov zakon o zdravstvenem zavarovanju, da bi komunalni zavod za socialno zavarovanje kril stroške terapije v toplicah in da bi delavci v času zdravljenja imeli bolniški stalež, bi bilo mnogo bolj ugodno za pošiljanje ljudi v termalne toplice kot doslej.

Ker je bilo v letošnjem letu odobrenih sredstev za preventivo od strani DS kombinata 20.000 N din, naj bi jih v letu 1971 odobrili vsaj 25.000 ker se je v letošnjem letu priključil še Imperial, ki ima verjetno tudi člane kolektiva, ki so zdravljenja potrebni.

Vsekakor pa moramo priznati, da je skrb za človeka v našem kolektivu primerna in želimo ter upamo, da bo še v prihodnje enaka.

S. G.

Zreb je izbral

V zvezi z nagradno skandinavsko križanko, ki je bila objavljena v 8. številki Glasnika Zito, je prispelo v uredništvo skupaj 113 rešitev. Od teh je bilo pravih 81, med tem ko 32 reševalcev križanke ni pravilno rešilo.

Posebna komisija, ki so jo sestavljali Franc Tomažin, Peter Vrbcinc, Tatjana Mihelič in Slava Gozdnikar, je izžrebala 6 srečnih reševalcev, ki jim je zreb razdelil razpisane denarne nagrade takole:

1. Cankar Ljubomira 150 din, 2. Malovrh Janez 100 din, 3. Andoljšek Marjan 100 din, 4. Avsec Marta 50 din, 5. Vesič Ivan 50 din, 6. Malnarič Cilka 50 din.

Srečni dobitniki bodo nagrade lahko prejeli pri blagajni uprave kombinata na Smartinski cesti 154.

Izdaja Živilski kombinat »ZITO«, Ljubljana, Smartinska c. 154. Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Janez Slovinc. Tehnični urednik Slava Gozdnikar. Naklada 1500 izvodov — Klišaji Ljudska pravica, Ljubljana — Tisk Železniška tiskarna v Ljubljani



Ob gasilski vaji pri obratnih objektih Žita na Šmartinski cesti so se zbrali tudi vsi obvezniki narodne obrambe

Bojan Bunc prvi s ponijem

TISTI DNEVI V JULIJU IN AVGUSTU SO VNESLI MED NAŠO MLADINO PRAVO REVOLUCIJO. VELIKO ZANIMANJE JE ZA VLADALO ZA NEKAJ NOVEGA, ZA NOVEGA »KONJIČKA«, KI JE PRITEGNIL POZORNOST MLADEŽI, OD KRATKOHLAČNIKOV, DO DOLGOLASCEV, PA ŠE STAREJŠI »MLADINCI IN MLADINKE« SO SE VNELI ZA NAJNOVEJŠO AKCIJO, NAKUPOVANJE ŽVEČILNEGA GUMIJA Z IMENOM HOBBY GUMA, KI JO JE ZAČELA PROIZVAJATI DE TOVARNA IMPERIAL V KRŠKEM.



Direktor komercialne službe kombinata Jože Šefman čestita nagrajencu ob prejemu prvega ponija

Pa je res postal žvečilni gumi prav v zadnjem času takšna moda, da je postalo po njem tako veliko povpraševanje? Ne, bolj privlačne so bile v vrečkah z žvečilnim gumijem slike — oziroma deli slik ponija, ponija ekspresa, električne železnice in vagonov — ki naj bi sestavljene in nalepljene na poseben karton, zagotovile vsakomur nagrado v obliki enega izmed naštetih vozil.

Pred trgovinami, kjer so bile naprodaj te vrečke z žvečilnim gumijem, Hobby gumo, je bila gneča, da je bilo kaj. V trgovinah običajni kupci skoraj niso prišli do besede, saj so komaj predrenjali skozi množico tistih, ki so kupovali žvečilni gumi, ga zamenjavali med seboj in ugibali, koliko sestavnih delov slik imajo že do popolne nalepke.

Zares veliko zanimanje, velika nakupovalna, zbirateljska mrzlica, mešetarjenje, barantanje — vse zaradi Hobby gume. Mlado in staro se je torej zavzelo, vse v želji po dobitkih, nekateri pa so pri tem seveda tudi kovali posebej bogastvo, ko so s posameznimi deli slik pričeli prekupčevati.

Vmes pa sta, kot strela z jasnega udarili dve novici: sestavljene slike niso imele veljave, če ni bilo na enem od njihovih delov posebne šifre v obliki številke — to je bilo nakupovalcem sporočeno vendarle malo prepozno in je

vzbudilo hudo kri — in pa, da je bilo nekaj kolekcij slikovnih delov ukradenih, pa so prišle po skritih kanalih med ljudi. To je vzbudilo nervozo in negodovanje.

Končno, 3. septembra, pa se je v Žitu pojavil prvi zbiralec, ki je imel sliko ponija neoporečno in veljavno. To je bil Rudi BUNC, 15-letni dijak elektro oddelka TŠŠ v Ljubljani, ki je prišel po poni namesto svojega brata, 14-letnega Bojana, učenca osemletke Toneta Čufarja. Oba sta ljubljana in stanujeta v Pražakovi ulici 6.

V »precep« smo vzeli Rudija in ga intervjuvali. Takoj je povedal, da mu je to prvi stik z novinarjem in torej prvi intervju. No, vseeno je dobro zastopal svojega bratca. Razgovor je potekal takole:

— Kako sta prišla do dokončne slike?

»Oba skupaj sva zbirala odrezke, ko sva kupovala vrečke z žvečilnim gumijem.«

— Koliko časa sta zbirala posamezne dele slik?

»Okrog 5 do 6 dni.«

— Kako sta opazila, da je slika v redu?

»Zbrala sva sve dele in sliko sestavila. Nisva pa vedela, da je potrebna k sliki še šifra. Pa je bila slučajno zraven.«

— Koliko vrečk pa sta kupila?

»Za približno 40 do 50 dinarjev. Imava pa delno izpolnjene še druge slike v albumih. Nekje nama manjka le en del, na primer pri poniju ekspresu.«

— Na kakšen način pa sta zvedela za to nagradno igro?

»Brala sva v časopisih, gledala televizijo in se odločila za zbiranje.«

— Kje sta kupovala žvečilni gumi?

»V prodajalni pri Šumiju, v Bonbonieri na Titovi cesti ter trgovini Žita na Gosposvetki cesti, ker drugod gumijsa še niso prodajali.«

— Kdo od vaju pa bo vozil ta poni?

»To bo pa šlo po dogovoru. Vsak od naju nekaj časa.«

— Ali si bil zelo vesel, ko si zvedel, da je slika pravilna?

»Brat Bojan je bil najprej zelo vesel, ker mu je uspelo sestaviti sliko. Ko pa je včeraj prišel po ponija, je bil razočaran, ker ga ni takoj dobil. Zato sem ga prišel iskat danes jaz, ker je Bojan v šoli. Ponija pa včeraj ni dobil zato, ker so se hoteli prepričati, če je slika in seveda tudi šifra pravilna.«

— Kako vama gre pa kaj v šoli?

»Prizadevava si, da bi šlo kar najbolje. Uspehe imava, sicer ne najboljše, zadovoljive pa.«

— Kaj počenjata v prostem času?

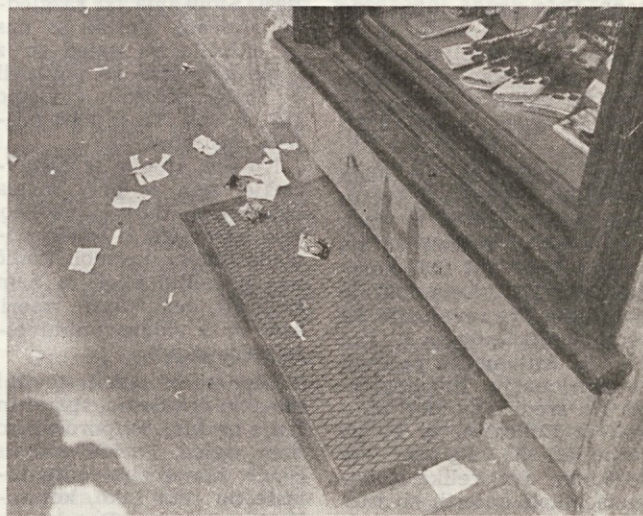
»Ukvarjava se z nogometom pri pionirjih NK Olimpija, pozimi pa s smučanjem pri SK Novinar in obiskujeva smučarske tečaje. Najin osebni konjiček pa je sestavljanje električne železnice, ki jo stalno dopolnjujeva. Dele dobiva v trgovinah, pa iz Izole in Italije. No, žvečilni gumi sva pa kupovala že prej, ko



Takole napolnjena je bila, ob najnovjšem »modnem kriklu«, z zbiralci Hobby gume trgovina Žita v Gradišču



Rudi Bunc s ponijem pred vhodom v Žito



Drobec s tal pred trgovinami: izpraznjene in raztrgane vrečke Hobby gumija vsepovsod

še nisva vedela za nagradne natečaje.«

To je povedal prikupni Rudi in ves zadovoljen poziral še pred fotoaparatom, seveda s ponijem vred, nakar ga je ves sestavil in ga položil v prtljažnik avtomobila, s katerim ga je po ponija pripeljala njegova mamica.

Na kraju naj še povemo, da je doslej prejelo poni ekspres 8 nagrajencev, poni 58, električno železnico 435 in vagonček 5366 nagrajencev.

T. B.

60 let Lidije Grafenauer

V avgustu letos je praznovala 60-letnico svojega rojstva dolgoletna sodelavka kombinata Žito, Lidija GRAFENAUERJEVA, višji komercialni referent v komercialni službi uprave kombinata.

Pred šestdesetimi leti, 4. avgusta 1910, je zagledala luč sveta kot pristna Ljubljanka, rojena v znani Kačičevi družini za Bežigradom. Po opravljeni osnovni šoli je obiskovala državno trgovsko dvorazredno šolo, za tem pa se je zaposlila v vinski trgovini Bolaffio. Po poroki si je kmalu ustvarila družino in prekinila z zaposlitvijo, nato pa se je ponovno zaposlila leta 1947, najprej pri podjetju VINO, od tam pa je bila premeščena na planski oddelek Ministrstva za trgovino LRS. Ko je bilo to ministrstvo ukinjeno, je prešla na Svet za blagovni promet LRS, leta 1951 pa k tedanjemu Žitu. Za tem je bila vse-

Konec na 12. strani

Potovali smo v Pariz

Nadaljevanje s 4. strani cestah. Čimbolj smo prihajali v stari del mesta, tem ožje so postajale ulice. Da se je šofer z avtobusom še bolj mučil pa so poskrbeli avtomobili, parkirani na obeh straneh. Vozili smo se tudi mimo prepolnih posod zatrpanih s smetmi, ponekod pa so bili odpadki, olupki, papir in zaboji kar na kupu brez smetnjakov.

Zvedeli smo, da so smetarji začeli stavko in to ravno nekaj dni pred 1. majem. Končno smo prispeli pred hotel, kjer se je ponovila stara pesem, ki smo je vajeni na skupinskih potovanjih. Šlo je namreč za razdeljevanje sob, ki so bile ali premajhne ali pa je bilo posteljno perilo preveč umazano. Šele drugo jutro smo dobili suho in čisto, a ne snežnobelo posteljno perilo. Še z razburkanimi duhovi smo se, vdani v usodo, podali na ogled znamenitosti Pariza.

Trg Concorde je eden najlepših trgov na svetu; dolg je 350 metrov in širok 250 metrov. Pričeli so ga graditi leta 1757 in dokončali leta 1772. Leta 1792 je dobil ime Trg revolucije. Tu so obglavili Ludvika XVI in Marijo Antoinetto, pa tudi revolucionarja Robespier-ra. Na sredi trga stoji obelisk iz Luksorja, ki so ga pripeljali iz Egipta leta 1836, ter dva velika vodometna, okoli katerih so razporejene figure, ki predstavljajo osem francoskih mest: Lyon, Marseille, Bordeaux, Rouen, Nantes, Brest, Lille, Strasbourg. S tega trga je najlepši pogled na Champs Elysées ter na slavalok zmage. Zato smo se po tem ogledu takoj zape-ljali do Arc de Triomphe — slavaloka zmage, ki je na Champs Elysées, na kraju, kjer se križa 12 avenij. Graditi so ga začeli leta 1806 na

ukaz Napoleona ter po načrtih arhitekta Chalgrina. Ker leta 1810, ko se je Napoleon ženil z avstrijsko nadvojvodinjo Marie Luise, še ni bil dokončan, ga je francoski cesar dal narediti iz lepenke in lesa. Slavalok so dokončali šele leta 1836. Visok je 49 metrov, širok 44 m, dolg 22 metrov. Vanj so vdeleni štirje ogromni reliefi, ki miselno predstavljajo: odhod na vojno, zmago, upor in mir. Na slavaloku je upodobljen tudi 386 generalov, pod njim pa je grob neznanega vojaka.

Iz tega vrveža smo se odpeljali proti Eiffelovemu stolpu. Visok je 300 metrov, zgradili pa so ga iz železa, po načrtih arhitekta Eiffela za svetovno razstavo leta 1889. Stolp ima tri razgledne ploščadi. Večina se nas je odločila za ogled in z vzpenjačo smo se povzpeli do druge ploščadi v višino 115 metrov. Tu je lepo urejena restavracija.

Ko sem stopila iz restavracije, sem najprej začela ogledovati daljno okolico, šele nato sem si upala pogledati čisto navzdol. Vodič nas je peljal okoli in nam razlagal ter kazal smeri, kjer so se videle zanimivejše večje stavbe.

Lepo so se videli številni mostovi čez Seino, splavi in ladje na njej. Priporočali so nam ogled Pariza tudi s Seine, ker vozijo ladje turiste po reki tako, kot taksiji po mestu. Po obhodu okoli restavracije smo se spustili nekaj stopnic niže, kjer je širši prostor. Ob no-tranosti so male prodajalnice spominkov, okraskov, razglednic in slaščic. Zunanji rob ploščadi je ograjen, ograja pa je podaljšana z železnimi drogovi zaobrnjenimi navznoter. To je varnostni ukrep po žalostnem reorkdu, ki ga ima stolp, saj se je prav s te ploščadi do-

slej pognalo v smrt okrog 150 ljudi. Eiffelov stolp so nameravali že večkrat podreti, češ da kvari arhitekturo Pariza, toda Parižanom se je to železo tako priljubilo, da ga niso pustili podreti. Okoli stolpa se razteza čudovit park z lepimi vodometi, ob parku pa je palača Chaillot, kjer je bila pred 17 leti velika razstava jugoslovanskih srednjeveških fresk, ki je ponesla sloves našega srednjeveškega slikarstva po vsem svetu.

V študentskem delu mesta smo se peljali mimo univerze Sorbone. Tu si izpopolnjujejo znanje študentje z različnih kontinentov. V tem predelu se odvijajo tudi vse demonstracije.

Ta dan smo zaključili z ogledi znamenitosti, kajti zvečerilo se je in vrnili smo se v hotel South American. Po okusni večerji v samopostrežni restavraciji Le Score nas je večina šla v Folies-Bergère, ogledat si revijsko predstavo tega nad 100 let starega gledališča.

Tu je ob pričetku tega stoletja nastopala slavna Mistinguette, tu je pričel svojo pevsko kariero slavni filmski igralec Maurice Chevalier in prav na tem odru je Parižane navdušila v dvajsetih letih tega stoletja s svojo goloto temnopolta Josephine Baker.

Mi smo plačali le 15 frankov za stojišče in se naslanjali na ograjo ob ložah. Že sam vhod v dvorano je zaradi obilice žameta in mnogih ogledal vzbujal spoštovanje. Vzdušje v dvorani pa je bilo ob pogledu na oder, lože in tiho hojo uniformiranih deklet, ki so obiskovalcem kazale sedeže, zelo slavnostno. Program se je začel. Reflektorji so obsvetlili vse nastopajoče, ki so se v lepem zaporedju predstavljali, oblečeni v kostime najrazličnejših krojev in barv. Ob premikanju teles so se obleke in okraski tako lesketali, da nam je jemalo vid. Le ko so se pojavila in se sprehodila pred nami stasita dekleta brez tekstila, smo bolj odprli oči in tako menda vsak, saj nismo vedeli ali je res, ali sanja-

mo. Prizori so se hitro menjali. Mirno in hitro so menjali kulise, scene, kostime, smisel prikazov in nam v triurnem programu privoščili le 15 minut oddiha od barv in blišča, ki je kar slepil.

To gledališče zaposluje umetnike različnih narodnosti. Tako smo videli tudi baletno solo točko naše rojakinje iz Beograda, akrobate z Madžarske in gibč-

nost teles črnkega para pa še marsikaj.

Od vsega tega slepečega blišča in razkošja, od stasitih mladenk, ki so zelo pomankljivo ali skoraj nič oblečene, smo se okoli polnoči poslovili in znašli v starinskem hotelu, ki bi glede svetlobe ali zraka bolj dajal videz katakomb, kot pa stavbe, ki ji je dodeljeno ime »hotel«.

Peki - nogometaši

1. aprila letos je bil ustanovljen nogometni klub Žito Ljubljana, ki ga sestavljajo delavci peki iz obeh obratov DE Pekarne Ljubljana.

Gotovo je, da je to marsikatere mu v kombinatu še neznan, a klub vseeno dobro dela in žanje dokaj dobre uspehe, čeprav so v vrstah nogometaši — peki,

Slobodan Gostič, Emil Kočnar, Marko Bunčič, Božo Mladenovič, Franjo Šlat, Hemdija Begič, Franc Divjak, Pero Mazalica, Ivan Stanič, Jovo Marič, Miladin Mladenovič, Šuc Silvo.

Rezervni igralci:

Srečko Gogej, Vladica Vilotič, Tomo Kuturovič, Štefan Krenos, Trivo Džur-



Nogometno moštvo pekarne Žita Ljubljana

ki delajo pretežno ponoči in vendar najdejo toliko časa, da posvetijo svoj tako potrebni čas spanja za redne treninge in tekmovanja.

Vredno je spregovoriti o teh ljudeh, jim dati priznanje in vsekakor tudi podporo za nadaljnje komaj začeto delo.

Vsekakor je razveseljiv podatek, da so od ustanovitve 1. aprila do septembra 1970 leta že odigrali 10 tekem z dokaj težkimi nasprotniki in osemkrat zmagali z visokimi rezultati, enkrat igrali neodločeno in enkrat izgubili.

Doslej so dosegli naslednje rezultate:

G. P. Pionir : Žito	0 : 2
Žito Lj. : G. P. Pionir	6 : 1
Vojaški g. Polje : Žito	3 : 3
Žito : Vojaški g. Polje	9 : 2
Snaga : Žito	1 : 3
Garni. L. Šercerja : Žito	8 : 1
Žito : Nove Jarše	5 : 2
Žito : Tomačevo	4 : 1
Kartonaž. tov. ml. : Žito	0 : 2
Žito : Kart. tovarna — I.	moš. 9 : 2

Kakor je videti, so naši »novorojeni« nogometaši dali v desetih tekmah 44 in dobili 20 golov.

Postava nogometašev je naslednja:

Marija Rigler



Pogled na mesto Genève z vseh strani

SIMPOZIJ O ŽITU, MOKI, KRUHU, PECIVU IN TESTENINAH V BEOGRADU

Zanimivo in koristno

Pod pokroviteljstvom zvezne direkcije za rezerve prehranbenih proizvodov je društvo za unapredjenje ishrane naroda Srbije v sodelovanju z zveznim odborom jugoslovanskega Rdečega križa, s strojno fakulteto v Beogradu in nraznimi delovnimi organizacijami, organiziralo 8., 9. in 10. oktobra 1970 v Beogradu simpozij o žitu, moki, kruhu, pecivu in testeninah. Simpozija smo se udeležili tudi člani kombinata »Žito«, glavni direktor Franc Puterle pa je bil v organizacijskem odboru simpozija.

Simpozij je trajal tri dni. Prvi dan je bila svečana otvoritev. Prisotne udeležence iz fakultet in inštitutov je pozdravil tov. Marko Uzelac, direktor savezne direkcije za rezerve prehranskih proizvodov. Profesor Sergije Ramzin iz društva za unapredjenje ishrane naroda Srbije pa je v pozdravnem govoru podal kratko zgodovino in pregled proizvodnje in predelave pšenice ter pomen žita za človeško prehrano. Poudarek je bil na dejstvu, da moramo prehranski strokovnjaki še posebej delati na tem, da v pšenici ohranimo vse biološke, vitaminske in mineralne vrednosti beljakovin. Glede na hranilno vrednost bele moke se predlaga dodatno obogatitje moke z vitamini, kalcijem in fosforjem. Truditi se je treba, da bodo dosežene najboljše organoleptične lastnosti. Zaradi večjih izdatkov pri bogatenju moke pa je treba postaviti realne tržne cene teh proizvodov. Na ta način bomo lahko pokrili pomanjkanje kalorij — ki nastane zaradi premajhnega uživanja več kalorične hrane npr. mesa, sira, mleka in podobnega — z uživanjem kruha, peciva in testenin, ki imajo večje biološke vrednosti, boljše organoleptične lastnosti in trajnejše vrednosti.

Takoj po otvoritvi se je začelo delo po sekcijah. V dveh predavalnicah se je v dveh in pol dnevih zvrstilo skoraj 70 predavateljev iz raznih inštitutov in delovnih organizacij, fakultet in celo iz intendantskega inštituta JNA. To so bili inženirji, ekonomisti, sociologi, trgovci in prehranski strokovnjaki. Predavanja so bila po vsebini razdeljena v sedem različnih sekcij:

1. in 2. Ekonomski vidiki proizvodnje in predelave žita v prehrani ljudi. Proizvodnja žita.

Osnovni cilj pri izbiri pšenice je vzgajanje novih domačih sort, ki bi izpolnile potrebe po večji rodnosti pšenice, boljši kvaliteti moke in kruha, kot jo imajo obstoječe. Nekatero naše prve nove domače visokorodne sorte pšenice (hibrid 013, »vuha«, »Bačka«, brkulja 4 itd.) so že take, ki so izpolnile vrsto pozitivnih lastnosti. Z njimi so na nekaterih področjih naše domovine že doseženi visoki prinosi, seveda v odvisnosti od vremenskih razmer v posameznih letih.

3. in 4. Skladiščenje žita in moke. Mlinarska tehnika, oprema in tehnologija.

Današnja znanost razpolaga že z mnogimi ukrepi za zaščito pred skladiščnimi škodljivci, vendar se pri nas posveča temu premalo pozornosti. Bilo bi nujno potrebno, da bi imela velika skladišča lastne strokovne službe, ki bi stalno nadzorovale in opravljale po-

trebna dela. Z vso pravico lahko rečemo, da je škoda, ki nastane v zdravstvenem pogledu, lahko bolj nevarna od ekonomske škode.

Večletna uporaba obvarovalnih zaščitnih ukrepov glede žita v skladišču se je poleg učinkovitosti pokazala še bolj ekonomična. V prvem letu so stroški večji, ti pa se ob vsakoletnih nepretrganih zaščitnih ukrepih zmanjšujejo v odnosih na prejšnja leta.

V poskusih je preparat »Detia« na bazi fosforovodika, ki se odlikuje po praktični uporabi.

5. in 6. Higijenska tehnologija in analitika.

razprava, potem pa je bilo na kruhu je danes priljubljena, najcenejša in zato važna hrana. V naši prehrani daje najmanj 67,7% potrebne energije. V teku so poskusi, da bi se z obogatitjem kruha popravili primanjkljaji v prehrani. Obdelani so že tehnološki postopki.

7. Oprema in tehnologija v

pekarstvu, konditorstvu in v proizvodnji testenin.

Po besedah profesorja Teodora Pantelića je po analizah dokazano, da se lahko do leta 1975 zagotovi proizvodnja 32 vrst — velikosti kruha ter 12 vrst raznega peciva, ki bi jih lahko prodajali v vsakem mestu. Da bi to dosegli, ne smejo ostati rezultati, ki so doseženi na fakultetah, samo v elaboratih, pač pa jih je treba tudi praktično uporabljati v pekarnah.

Po končanem delu vsake sekcije se je razvila kratka razprava, potem pa je bilo na vrsti še predvajanje različnih filmov kot na primer: o meljavi pod lupo, sodobnem mlinarstvu, o opremi za prehransko industrijo in o prikazu avtomatičnih linij za pecivo.

V avli strojne fakultete je bila pripravljena razstava surovin, končnih izdelkov, opreme ter raznih tehnoloških in tehničnih shem, ki so bile vezane na teme simpozicija. Svoje proizvode je za razstavo prispevalo tudi naše podjetje.

Simpozij je v celoti uspel, tako strokovno kakor tudi organizacijsko. Pripomba nas vseh pa je bila, da so bila slovenska podjetja in fakultete zastopana v veliko premajhnem številu. A. G.

Prijetno presenečenje

Ob koncu oktobra letos so v delovni enoti ŠUMI prejeli kratko, a prisrčno pismo, ki je prispelo iz Pulja. Glasilo se je takole:

Cenjeni!

Prisrčno se zahvaljujemo zaradi lepega sprejema in skrbi okoli nas in naših učencev ob našem obisku pri vas.

Pošiljamo vam tudi slike, od katerih eno izročite simpatični tovarišici, ki nas je vodila po tovarni.

Prisrčne pozdrave vam pošiljajo profesorji trgovske šole iz Pulja Milnič, Vojnovič, Radusin.

Povod za to pismo je bil uspel obisk dijakov trgovske šole iz Pulja. V začetku oktobra je namreč obiskalo tovarno Šumi okrog 70 absolventov te šole, kate-

rim sta direktor DE tov. Pajnič in kemijski tehnik tov. Fekonjeva razkazala tovarno in njeno proizvodnjo. Glede na to, da so bili obiskovalci bodoči trgovci, pomeni ta obisk in njihova seznanitev s proizvodi Šumija nekakšno trgovsko reklamo. Sploh pa imata tovarna Šumi in ta šola že tako tesne vezi, da njihovi dijaki pridejo občasno na obisk v Ljubljano. Mladi bodoči trgovci so pokazali ob minulem obisku zelo živahno zanimanje za pitek proizvodnje, še posebej pa za izbiro izdelkov v vseh treh oddelkih. Vprašanj kar ni zmanjkalo, na kraju pa so bili vsi zelo hvaležni za gostoljuben sprejem in tolačenje vsega, kar jih je zanimalo.



Direktor Pajnič je dijakom iz Pulja gotovo povedal kakšno veselo, ali ne?



Mladi obiskovalci tovarne Šumi so pozorno spremljali razlago tov. Fekonjeve

Seveda pa je treba poudariti, da so bili nekoč v navadi pogosti obiski dijakov različnih šol, vendar je bilo treba to prakso nujno omejiti, ker prav gotovo takšni obiski tudi motijo proizvodnjo. Odslej imajo in načrta le obiske dijakov in

študentov srednjih in visokih šol kemijske in biokemijske stroke.

Ne glede na vse to pa je pomenil obisk dijakov iz Pulja prijetno osvežitev, njihovo zahvalno pismo pa za kolektiv DE Šumi še prijetnejše presenečenje.

Štipe distom sedaj posojila

Nadaljevanje z 2. strani diranju, ki določa višino štipe distije, oziroma po novem posojil ter stimulativnega dela teh posojil.

Štipe disti po novem seveda ne prejema štipe distij v takšni obliki kot pred nekaj leti, temveč posojila za pomoč pri šolanju in dodatna posojila v skladu z uspehi, ki jih dosežejo v vsakem šolskem letu.

Osnova za delitev posojila posameznih prosilcev je njihov materialni položaj, dotedanji učni uspeh in morebitno znanje kakšnega tujega jezika. Če je kandidatov več, odločajo zlasti pogoji glede materialnega položaja in učnega uspeha.

Posojilo za pomoč pri učenju dobivajo nato vsi štipe disti, ki so jim bile odobrene prošnje, ves čas rednega študija do uspešno opravljenih zaključnih izpitov oziroma diplome. Kdor zaključi svoje šolanje z odličnim uspehom, mu posojila ni treba vrniti, kdor doseže prav dober uspeh, mora vrniti le 10 odstotkov, ob dobrem uspehu 20 odstotkov, ob zadostnem uspehu 30 odstotkov posojila, vse posojilo pa mora vrniti tisti štipe dist, ki šolanje ne zaključi z uspehom. Seveda se mora vsak štipe dist po končanem šolanju obvezno zaposliti v kombinatu, če ne, pa mora vrniti celotno vsoto posojila.

Zanimiva je tudi lestvica višin posojila, ki ga mesečno, z dodatki vred, prejema štipe disti ob posameznih stopnjah študija:

	osnova	odatek
II. stopnja fakultete	450	
odličen in prav dober		100
dober		60
zadosten uspeh		20
I. stopnja fak. ali višje šole	400	
odličen in prav dober		100
dober		50
zadosten		10
srednja šola 3. in 4. letnik	350	
odličen in prav dober		80
dober		50
zadosten uspeh		20
srednja šola 1. in 2. letnik	300	
odličen in prav dober		80
dober		50
zadosten uspeh		20

Vse za varstvo pri delu

SE TAKO POVEČANA PRODUKCIJA JE NESMOTRNA, ČE OGROŽA ZDRAVJE PROIZVAJALCEV

V političnih ciljih in nalogah, ki so jih slovenski sindikati sprejeli na svoji drugi konferenci junija letos, je med drugim zapisano: »Sindikati se zavzemajo za še bolj usklajeno urejanje pravic iz dela v zvezi z delovnim časom, nadurami, nočnim delom, poskusnim delom, letnimi dopusti ipd.« V tem je na vsak način všteto tudi varstvo pri delu, ki ga marsikje zaradi tehnokratske prakse in zahtev po večji produktivnosti zelo zanemarjajo. To je pogostokrat že tako — slepo in nestrokovno — da se velikokrat ne razlikuje od kaznivih dejanj; ljudje obravnavajo kot predmete.

O tem je v navedenih političnih ciljih in nalogah natančno zapisano še naslednje:

Večja poslovnost in preračunovitost ne smeta povzročiti, da bi zanemarjali skrb in odgovornost za ustrezne delovne razmere in da ne bi izpopolnjevali sodobnih oblik varstva pri delu. Zavzemati se je treba za klasične in za novejšje oblike zdravstvenega varstva, s katerimi se lahko borimo proti tistim novim poškodbam, ki nastajajo v sodobnem delovnem postopku. Zanemarjanje varstva pri delu — od pomanjkljivih zaščitnih naprav do nezadostnih napotkov delavcu, kako se mora sam zaščititi — je neposlovno in nesmotrno, omenen pa vzrok nezadovoljivega človekovega položaja glede na socialno varnost. Negativne posledice se kažejo v pretiranih zahtevah za beneficirano delovno dobo, za predčasno upokojevanje zaradi invalidnosti itd. Takšne večinoma utemeljene zahteve — niso objektivna nujna, marveč posledica kratkovidne politike in pomanjkljivega družbenega nadzora. V končni posledici so za družbo večje breme kot pravočasna intervencija. Zato si sindikati zastavljamo za nalogo skrb za dosledno varstvo pri delu, za izpopolnjevanje tehnično-varnostnih in drugih delovnih razmer in za takšno organizacijo zdravstvene službe, ki bo v celoti prilagojena novim zahtevam delovnega postopka.

Z drugimi besedami: Sindikati so si zastavili za cilj doseči tak standard in take delovne razmere, da bi bil naš delovni človek zdrav in sposoben čim dlje delati sebi v korist. Tu pa je med poglavitnimi nalogami tudi primerna skrb za ustrezno varstvo pri delu. Prav o teh vprašanjih je že in še bo na svojih prihodnjih sejah razpravljala komisija republiškega sveta ZSS za življenjske in delovne pogoje. Gre za razčiščevanje vrste vprašanj, ki jih najbolje ilustrirajo nekateri nezavidni podatki iz poročila republiškega inšpektorata za delo o stanju in problemih varstva pri delu (podatki za lani).

Poročilo republiškega inšpektorata za delo podrobno navaja število nesreč pri delu ter poklicne bolezni, vse razdeljeno po posameznih gospodarskih panogah. Pri tem ugotavlja, da je število nesreč v primerjavi z letom 1968 rahlo porastlo, največ pri kemični industriji in elektro industriji, v treh panogah pa so se celo zmanjšale. Zmanjšale pa so se tudi smrtno nesreče.

Vzroki in viri nesreč pri delu so zlasti v tem, ker delavci niso poznali nevarnosti pri de-

lu ali niso bili dovolj poučeni o nevarnosti, dalje zaradi naglice pri delu in podcenjevanja nevarnosti, oziroma kršitve predpisov o varstvu pri delu.

Stanje pri poklicnih boleznih je ostalo v bistvu nespremenjeno.

Trenutno stanje glede nesreč pri delu pa vendarle opozarja na ustrezne ukrepe, pri čemer republiški sekretariat za delo nakazuje določene pomanjkljivosti pri dosedanjem obravnavanju varstva pri delu v okviru delovnih organizacij, hkrati pa daje določene zelo smotrne predloge za izboljšanje stanja v prihodnje.

IZVAJANJE NALOG PRI DELU

Naj navedemo le nekaj najbolj značilnih napak, ki so jih doslej zagrešile delovne organizacije, zaradi česar stanje sedaj prav res ni zadovoljivo: ● Skoraj vse delovne organizacije imajo izdelane splošne akte o varstvu pri delu, vendar so ugotovljene v teh aktih še vedno razne vsebinske pomanjkljivosti. V splošnih aktih so zelo slabo upoštevane nekatere pravne osnove varstva pri delu. Ponekod pravilniki o varstvu pri delu že zastarevajo, ker jih sproti ne usklajujejo z novo izdanimi zakonskimi predpisi.

● Delovne organizacije so dolžne, da v svojem programu za delo in razvoj predvidijo ukrepe za varstvo pri delu in da določijo tudi sredstva za zagotavljanje in pospeševanje varstva pri delu. Večina organizacij ima le enoletne programe, le malo le-teh pa tudi perspektivne programe za daljše obdobje. Predvidena so tudi preskromna sredstva za vzgojo in izobraževanje iz snovi o varstvu pri delu.

● Na splošno je ugotovljeno, da naloge in obveznosti, ki jih imajo samoupravni organi in vodilni delavci, še niso našle pri njih tistega razumevanja, kot to določa zakon. Ti organi prepuščajo varstveno problematiko vse preveč službam za varstvo pri delu, ali pa celo osebam, ki opravljajo naloge z varstva pri delu poleg svojega drugega dela. Kaže, da je varstvo pri delu za samoupravne organe in vodilne delavce še vedno premalo zanimivo in stimulativno. Organi samoupravljanja morda po enkrat ali dvakrat na leto sicer obravnavajo problematiko varstva pri delu, pa še tedaj zelo na hitro in površno. Na svojih sestankih bi se morali organi samoupravljanja zlasti poglobiti v stanje nesreč pri delu še posebno takrat, kadar te nesreče iz kakršnega koli razloga naraščajo.

Konec letošnjega leta poteče

rok, ko bodo morale vse gospodarske organizacije uskladiti organizacijske službe za varstvo pri delu kadrov z določbami zakona.

Po podatkih ob koncu leta 1969 je bilo v organizacijah zaposlenih okrog 570 varnostnih delavcev, ki poklicno delajo v službah za varstvo pri delu. Od tega števila je 30 dipl. inženirjev 12 inženirjev I. stopnje, 27 varnostnih inženirjev 286 študentov višje tehnične varnostne šole v Ljubljani in Zagrebu in 215 z nižjo kvalifikacijo. Iz tega se vidi, da dela v naših organizacijah samo 69 pravilno kvalificiranih strokovnjakov za varstvo pri delu, kar je komaj 12 %.

Naše organizacije potrebujejo danes okrog 600 do 650 poklicnih varnostnih delavcev za varstvo pri delu, to je strokovnjakov z višjo ali visoko šolsko izobrazbo in z opravljenim posebnim izpitom iz varstva pri delu. Pri tem pa niso všteti varnostni delavci, ki opravljajo naloge iz varstva pri delu poleg drugega dela. Za te delavce ni predpisana posebna izobrazba, pač pa se zahteva, da morajo ti opraviti izpit iz varstva pri delu po posebnem programu. Težko je danes ugotoviti, koliko rabimo takih varnostnih delavcev. V smislu zakonitih določil bi morala imeti vsaka organizacija, ne glede na število zaposlenih, določeno osebo, ki opravlja naloge iz varstva pri delu bodisi poklicno bodisi poleg drugega dela.

Poučevanje in vzgoja naših delavcev iz tvarine varstva pri delu je eden od bistvenih elementov varstva pri delu. Temeljni zakon, kakor tudi republiški zakon o varstvu pri delu posebej poudarjata:

- da je izobraževanje v zvezi z varstvom pri delu sestavni del strokovnega usposabljanja in pouka kot tudi splošnega izobraževanja;
- da morajo imeti osebe, ki imajo opravka z nalogami varstva pri delu, predpisano strokovno izobrazbo;
- da organizacije poskrbijo, da vsakdo, preden je razporejen na delo, spozna delovne pogoje in nevarnosti dela oziroma ukrepe in sredstva za varstvo pri delu, med zaposlitvijo pa da skrbijo za njegovo vzgojo in izpopolnitev znanja s področja varstva pri delu;
- da organizacije poskrbijo, da se vzporedno s strokovnim izobraževanjem in izpopolnjevanjem ljudi na delu kot tudi pri pridobivanju strokovnih kvalifikacij s praktičnim delom, vedno vključijo tudi strokovno izobraževanje iz tvarine varstva pri delu;
- da se občasno preverja znanje iz tvarine varstva pri delu, zlasti pri delih, kjer so nevarnosti za poškodbe in zdravstvene okvare večje, in
- da delavec, ki nima potrebnega znanja o varstvu pri delu, ne sme samostojno opravljati, ne voditi ali nadzorovati del, kjer so nevarnosti za poškodbe in zdravstvene okvare večje.

Stanje na področju vzgoje in izobraževanja iz varstva pri delu v naših organizacijah je

bilo tudi v preteklem letu še vedno nezadovoljivo. Še vedno je namreč veliko organizacij, ki nimajo izdelanega prej omenjenega postopka in načina vzgoje in izobraževanja ali pa je ta program pomanjkljiv in površen.

Organizacije še vedno rade prepuščajo vzgojo izobraževanja in preverjanje znanja iz tvarine varstva pri delu zavodom za varstvo pri delu delavskim univerzam, izobraževalnim centrom, industrijskim šolam, dopisnim šolam in podobnim. Organizacije pri tem premalo gledajo na to, kakšna je kvaliteta tega izobraževanja, kaj od tega pridobijo delavci, in se vse pre pogosto zadovoljujejo s tem, da so s prirejanjem seminarjev zadostili zakonskim zahtevam. Ugotovljeno je, da ima vsak zavod ali drugi izobraževalni organ svojo zamisel, svoja merila in tudi svojo raven vzgoje izobraževanja.

PREDLOGI REPUBLISKEGA INŠPEKTORATA DELA

Glede na ugotovljeno stanje varstva pri delu ter ugotovljene pomanjkljivosti in nepravilnosti v izvajanju predpisov varstva pri delu, je treba za izboljšanje tega varstva podvzeti naslednje:

Dosedanji pregledi organizacij so pokazali, da pomanjkajne meril za delovna mesta s povečano nevarnostjo za poškodbe in obolenja povzroča organom inšpekcij dela pri nadzorstvu občutne težave. Zato je treba za delovna mesta s posebnimi delovnimi pogoji nujno določiti merila in posredovati, da se to uredi s predpisom. Prav tako je potrebno, da republiški sekretariat za zdravstvo izda pravilnik o načinu in postopku za opravljanje zdravniških pregledov po 35. členu zakona o varstvu pri delu.

Organi inšpekcije dela bodo morali poostri nadzorstvo in skrbeti za večjo strokovnost in zakonitost pri uporabi predpisov s področja varstva pri delu.

Na področju zdravstvenega varstva so potrebni izvršilni predpisi po 5. členu republiškega zakona o varstvu pri delu, s katerim bi se uredilo, kaj se šteje za prehod na drugo delo oziroma kaj se šteje, da je delavec prešel na drugo delo po prvem odstavku 5. člena navedenega zakona in, katere bolezni je šteti za hujše bolezni v smislu prvega odstavka 5. člena navedenega zakona. V obeh primerih je obvezen zdravniški pregled. Nadalje je potrebno z republiškim predpisom določiti opremo oziroma sredstva za prvo pomoč v omarih prve pomoči tako, da bo vsebina omari standardizirana. Sicer je določena vsebina omari oziroma njihova oprema prepuščena posameznim zdravstvenim zavodom ali zdravnikom.

Za izboljšanje posebnega varstva žensk sta potrebna dva ukrepa:

- zaostri je treba merila za odobravanje nočnega dela žensk in izdajati soglasje le ob pogojih, ki jih predvideva 54. člen TZDR. Zakon dovoljuje razporeditev delavk na nočno delo razen v izjemnih, občasnih primerih le, če »to terjajo posebno resne družbene, ekonomske, socialne ali podobne okoliščine«. To zahtevo zakona bi morali upoštevati razen same organizacije vsi organi, ki soodločajo o uvedbi nočnega dela žensk;
- Med posebne pogoje za zaposlitev žensk pri nočnem delu je treba predpisati tudi obvezen poprejšnji zdravniški pregled. S tem ukrepom bi dosegli, da bi bila pripuščena k nočnemu delu tista delavka, ki izpolnjuje ne le pogoje po 53. členu TZDR, ampak ji tudi delo na določenih delovnih mestih v nočnih pogojih ne more povzročiti škodljivih posledic glede na njene psihofizične posebnosti.

Organi inšpekcije dela se morajo pri pregledih bolj zavzeti za vprašanja invalidov dela (zaščita invalidnih delavcev, njihova pravilna zaposlitev in drugo).

Spričo porasta nesreč pri delu morajo organi inšpekcije dela v okviru danih pooblastil poostreno ukrepati v primerih kršitev varnostnih ukrepov in normativov, čeprav ni bilo težjih posledic, zlasti tam, kjer se ugotovi čezmeren porast pogostih in resnih nesreč. Tu je treba opraviti tudi kontrolne preglede, ali takšne organizacije odpravljajo nepravilnosti in pomanjkljivosti, ki so neposredni ali posredni vzrok nesreč.

Organi inšpekcije dela morajo predvsem opraviti preiskave vseh smrtnih, hujših in kolektivnih nesreč pri delu. Dejavnost pregledov morajo usmeriti predvsem v organizacije, kjer je ugotovljen čezmeren porast pogostosti nesreč v preteklem razdobju. Na podlagi ugotovitev vzrokov stanja je treba v sodelovanju z organi organizacije izdelati ustrezne preventivne ukrepe. Sele, ko opravijo te naloge, lahko opravijo ostale preglede in druga opravila.

Prav tako bi se morali tudi zavodi za socialno zavarovanje bolj aktivno pojavljati v preventivni dejavnosti varstva pri delu. S podrobnejšimi analizami nesreč po posameznih panogah ali po ožjih posameznih področjih naj bi zavodi za socialno zavarovanje opozarjali delovne organizacije na izsledke takih analiz in na opustitve in pomanjkljivosti, ki so bile s tem v zvezi. S tem bi bilo tudi mnogo pomagano organom inšpekcije dela pri njihovem preventivnem ukrepanju.

Delovne organizacije naj bi revidirale svoje prihranke o Konec na 11. strani

Vse za varstvo pri delu

Nadaljevanje z 10. strani varstvu pri delu in druge splošne akte o varstvu pri delu in jih uskladile z vsemi pravnimi osnovami o varstvu pri delu, ker se je v večini primerov pokazalo, da so ti akti pravno zelo slabo obdelani in dokumentirani. Razen tega je potrebno, da se splošni akti o varstvu pri delu v delovnih organizacijah dopolnijo z ustreznimi določbami novih predpisov o varstvu pri delu.

— o —

Ker bo konec leta 1970 potekel skrajni rok za uskladitev organizacije služb za varstvo pri delu z določbami temeljnega in republiškega zakona o varstvu pri delu, morajo delovne organizacije takoj ukrepati, da bi se do konca letošnjega leta izvedla pravočasno predpisana uskladitev.

— o —

S tem v zvezi morajo osebe, ki poklicno delajo v službah za varstvo pri delu kot kvalificirani varnostni delavci ali pa ki te naloge opravljajo poleg drugega dela, opraviti do kraja letošnjega leta poseben strokovni izpit iz varstva pri delu.

— o —

Izdelati je treba profile in učne načrte za vse vrste in ravni naših šol, da bi s tem lahko čimprej uvedli predmet iz varstva pri delu v vse naše šole, kot to zahteva 10. člen temeljnega zakona o varstvu pri delu.

— o —

Nujno potrebno je, da se izdelava enotnega postopka in način vzgoje, izobraževanja in preverjanja znanja iz varstva pri delu za osebe na delovnem mestu. Tak postopek in način oziroma program vzgoje ne bi smel biti preveč splošen in bi se moral čimbolj približati delovnemu mestu oseb na delu.

— o —

Na podlagi tako izdelanega enotnega programa vzgoje in izobraževanja naj bi vsaka delovna organizacija pripravila in izdelala svoj postopek in način vzgoje in ga prilagodila svojim specifičnim potrebam.

— o —

Nujno je potrebno revidirati pravilnik o periodičnih preizkusih delovnih priprav in naprav ter o periodičnih preizkavih kemijskih in bioloških škodljivosti in mikroklima iz leta 1967, ker tega pravilnika ni mogoče izvajati zaradi prevelikega obsega delovnih priprav, ki jih morajo po tem predpisu preizkušati pooblaščen strokovni zavodi za varstvo pri delu.

— o —

S področju predpisov o električnem toku je treba urediti status S-komisije v Zagrebu v zvezi z določbami temeljnega zakona o varstvu pri delu in republiškega zakona o varstvu pri delu, glede pooblastila, ki bi ga morala imeti S-komisija ali druga ustanova za področje S-naprav. Prav tako je tre-

ba rešiti vprašanje, kje naj se usposablajo delavci električarji za dela na S-napravah in kdo naj izda takim delavcem potrdilo o usposobljenosti za delo na S-napravah.

— o —

Glede nadzora nad delovnimi pogoji pri uporabi vnetljivih snovi je treba jasnejše opredeliti razmejitve med organi inšpekcije dela in organi za notranje zadeve, da bi se s tem preprečila dvotirnost pri nadzoru delovnih pogojev.

— o —

Uvesti je treba način kontrole nad trgovsko mrežo, ki nabavlja in prodaja delovne priprave ter sredstva za osebno varstvo.

— o —

Zdravstvena služba bi morala čimprej opraviti specialistične preglede vseh tistih delavcev, ki so izpostavljeni prevelikemu ropotu in vibraciji ali preveliki zaprašnosti in zaplinjenosti v delovnih prostorih, da bi se na ta način lažje ukrepalo v primeru potrebe.

Se vedno menimo, da bi bilo treba nad delom zavodov uvesti ustrezno kontrolo, ki naj bi ugotavljala, ali zavodi delajo

v skladu z danimi pooblastili in ali so njihove javne listine izdane po veljavnih predpisih.

— o —

S tem v zvezi je treba izvesti revizijo vseh izdanih pooblastil zavodom, ker se je pokazalo, da so ta pooblastila na nekaterih mestih premalo natančna.

— o —

Vsi strokovnjaki zavodov, ki se poklicno ukvarjajo z varstvom pri delu ali pa ki te naloge opravljajo poleg drugega dela, morajo do konca leta 1970 opraviti predpisani strokovni izpit iz varstva pri delu.

— o —

Vsi zavodi za varstvo pri delu kot tudi zdravstveni zavodi za varstvo pri delu, ki se ukvarjajo z varstvom pri delu, morajo ustanoviti in stalno vzdrževati svoje študijske objekte, kjer bodo opravljali vse znanstvene preiskave ter spremljali domače in tuje dosežke na področju varstva pri delu.

— o —

Zavodi za varstvo pri delu bi morali tudi bolj vestno skrbeti za publicistično in propagandno dejavnost s področja varstva pri delu, da bi bil na ta način sproti obveščen in

Druga konferenca sindikatov Slovenije

Časopisno založniško podjetje Delavska enotnost je izdalo dokaj pomembno in zaželeno publikacijo z naslovom »II. konferenca slovenskih sindikatov«, knjižico za sindikalne delavce in upravljalce.

Knjižica, ki ima 125 strani in je izšla v nakladi 15.000 izvodov in stane 2 din, obravnava celotno gradivo z druge konference sindikatov Slovenije, ki je bila 18. junija letos v Ljubljani. Željo po izdaji te brošure so izrazili mnogi sindikalni delavci iz občinskih in osnovnih sindikalnih organizacij.

Vse zbrano gradivo v knjižici je zelo pomembno in bo služilo kot priročnik za nadaljnje delovanje vseh sindikalnih organizacij in organov samoupravljanja. Brošura bo seveda nujno potrebna tudi vsakemu sindikalnemu delavcu pri njegovem prizadevanju za ustrežno aktivnost v svoji organizaciji. Zato bi bilo zelo priporočljivo, da odgovorni v organizacijah naročijo po več izvodov te knjižice in jih razdelijo vsaj vsem aktivnejšim članom svojih vodstev. Vsem kolektivom bo namreč knjižica zelo koristen pripomoček za usmerjanje lastne aktivnosti in sodelovanja sindikalnih organizacij in delovanja vseh samoupravnih organov.

Razprava na drugi konferenci sindikatov Slovenije in sprejeti dokumenti so v celoti odraz težnj in stališč naših delovnih ljudi o

tem, kakšno družbo si želimo. To pa bodo morali upoštevati prav vsi odgovorni dejavniki v našem družbenem življenju.

Da je to zbrano gradivo trajne vrednosti, dokazujejo tudi misli, iznesene na tej konferenci, ki poudarjajo naslednje:

Sindikati naj s svojimi socialnimi temelji odločneje vplivajo na vse tokove družbenega razvoja skozi samoupravne organe in v njih samih. Kaže, da najnaprednejše težnje niso dovolj vplivne v naši celotni politiki. Zato je osnovna naloga sindikatov ustvarjati pogoje, da bodo delavci v vsakdanjem samoupravnem delu uresničevali svoje bližnje in dolgoročne cilje. Med njimi pa so v ospredju:

- ustvarjanje možnosti za stalno naraščanje materialnega in kulturnega standarda delovnih ljudi,
- razvijanje demokratičnih samoupravnih in humanih odnosov med ljudmi,
- trajno uveljavljanje socialne varnosti človeka,
- ustvarjanje materialnih pogojev za višjo življenjsko raven in socialno varnost.

Vse to pa je že sedaj bitka za osvobajanje vsakega delovnega človeka obstoječih materialnih, socialnih in duhovnih odvisnosti.

Izdana knjižica zajema torej vse težnje in stališča, ki jih je nakazala druga konferenca sindikatov Slovenije.

seznanjen z novostmi čim širši krog delavcev v delovnih organizacijah.

— o —

Zavodi za varstvo pri delu bi se morali bolj vestno in odgovorno vključevati v sistem izobraževanja, izpopolnjevanja in preverjanja znanja iz stvarine varstva pri delu. S tem v zvezi bi se morali posamezni zavodi bolj samoiniciativno povezovati tudi z drugimi zavodi.

Zaostriti je treba tudi odgovornost zavodov za opravlja-

nje njihovega dela in dati organizacijam možnost pritožbe v primerih, če so bile storitve slabo opravljene.

— o —

Nujno je potrebno rešiti tudi vprašanje zmernejšega zaračunavanja zavodov za opravljene storitve. Računi bi morali sloneti na jasnejših osnovah, ki bi bile delovnim organizacijam v vsakem primeru lahko razumljive.

OB PRVI KONFERENCI ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

Potrebno bo vztrajno delo

Za prvo konferenco ZK Jugoslavije je bilo veliko zanimanje. Da je bilo med 60 akreditiranimi novinarji veliko iz drugih držav, pa kaže, da je vzbudila interes tudi izven naših meja.

Pričakovanja o delu in zaključkih konference so bila različna. Nekateri so od konference pričakovali veliko. Upali so, da bo s konferenco ponovno uravnana reformska smer, da bo konferenca rešila vsa trenutna protislovja in dala odgovor na vse dileme današnjega časa. Takšna pričakovanja so seveda preoptimistična in nerealna. Niti konferenca, niti kongresi ZKJ do sedaj nikdar niso razreševali prav vsega in najmanj tistega, kar je zadevalo konkretne sistemske instrumente in praktično ekonomsko politiko. Končno je tudi vsa stališča ZKJ potrebno uveljaviti v ustreznih samoupravnih in oblastnih organih, ki imajo edini pravico sprejemati takšne ali drugačne ukrepe.

Drugi so, spričo nekaterih nerešenih vprašanj zadnjega časa predvsem na ravni republik, pričakovali spektakularno sejo konference, kjer se bodo delegati posameznih narodov in narodnosti skregali pred očmi svetovne javnosti. Tudi takšna pričakovanja se seveda niso uresničila. Prav čudno je, kako se različni zlovešči prerokovalci niso že iz preteklosti ničesar naučili. Ne samo jugoslovanski komunisti, ampak vsi jugoslovanski narodi so doslej vedno dokazali, da v resnih razmerah ukrepajo in delujejo skladno z dolgoročnimi interesi jugoslovanskih narodov in delavskega razreda Jugoslavije in če je treba, tudi odstopajo od svojih trenutnih in kratkoročnih interesov, da bi zagotovili dolgoročni interes.

Najbolj so zadeli oni, ki so pričakovali, da bo konferenca odločno zavrla protireformski tok, ugotovila resnične razloge takšnih gibanj in ustvarila pogoje za pripravo sistemskih instrumentov, ki bodo pomaknili reformo iz stanja mirovanja, tu in tam pa tudi že iz protireformsko usmerjenega toka. Prav gotovo je takšnih, ki so tako realno ocenjevali konferenco, največ. Zato tudi ne manjka splošne politične podpore stališčem prve konference Zveze komunistov Jugoslavije, to pa je hkrati tudi največji argument, da bodo le-ta lahko v največji meri uveljavljena.

Konferenca ZKJ je obravnavala dvoje pomembnih vprašanj: aktualno politično situacijo v Jugoslaviji in agrarno politiko. Ni skrivnost, da je prva točka dnevnega reda bila dodana kasneje in da je veljala kmetijska politika vseskozi za edino področje, ki naj ga konferenca obravnava. Predsedstvo ZKJ je bilo pred veliko dilemo, ali obravnavati obe točki skupaj ali na dveh ločenih sejah. Prva točka je bila dodana zaradi izredno pomembnih vprašanj političnega sistema in gospodarstva in zato po svoji vsebini pomembnejša od točke, ki naj obravnava agrarno politiko. Predsedstvo ZKJ se je odločilo za skupno obravnavo, konferenca pa je takšen dnevni red sprejela. Čeprav je bil odmerjen obema točkama enak čas (konferenca je podaljšala delo za en dan), pa je bila obravnava kmetijstva nekoliko »v senci« obravnav aktualnih ekonomskih in političnih vprašanj, tu in tam pa tudi v rahli disonanci z vsebino prve točke dnevnega reda.

(Konec na 12. strani)

Potrebno bo vztrajno delo

Osrednja vsebina prve točke dnevnega reda sta bila nedvomno referat Krste Crvenkovskega in razprava Mitje Ribičiča. Ostala razprava pa je le dopolnjevala, pojasnjevala in razčiščevala osnovna stališča izražena v predlogu zaključkov. Če si dovolimo posplošiti referat in razpravo na konferenci, potem lahko ugotovimo naslednje:

— odkrita realna in kritična ocena sedanjih najpomembnejših vprašanj tako na področju gospodarstva kot tudi političnih odnosov;

— družbenopolitične odnose med republikami in republikami ter federacijo ni mogoče tudi vnaprej urejati na starih osnovah, te odnose je mogoče razvijati le v dogovarjanju ob upoštevanju interesov in potreb posameznih republik;

— sedanja inflatorna gibanja v gospodarstvu ne omogočajo trajnega razvoja in gospodarske rasti niti bolj niti manj razvitim republikam; trajni interes je trdno gospodarstvo, tega pa je moč doseči z doslednim uveljavljanjem ciljev družbene in gospodarske reforme, kar je treba med drugim doseči tudi s krepitvijo materialnega položaja delovnih organizacij;

— enotno je bilo ugotovljeno, da je sedanja poraba na različnih področjih večja od dejanskih možnosti in jo je zato potrebno uravnesiti z dejanskimi možnostmi.

Ta spoznanja so bila izhodišče sprejetih sklepov. Na tem mestu ni mogoče reproducirati vseh sklepov konference, niti napraviti njihovega povzetka, omeniti kaže le osnovno vodilo sklepov konference. Konferenca je namreč sprejela med drugim eno najpomembnejših načel zadnjega časa, opredelila je temeljne interese narodov in narodnosti Jugoslavije na današnji stopnji razvoja. Na tej osnovi je težko točneje opredeliti funkcije države in republik. Tri področja so skupni interes narodov in narodnosti, ki so se odločili živeti skupaj:

— obramba neodvisnosti in boj za mir v svetu na podlagi politike neuvrščanja ter podpora vsem naprednim in osvobodilnim silam v svetu,

— enotnost socialističnega samoupravnega sistema kot izraz nadaljevanja revolucije, ki se kaže v enotnih osnovah za razvoj socialističnih samoupravnih družbeno ekonomskih odnosov kot tudi za razvoj političnega sistema v obsegu, od katerega je odvisna enotnost socialističnih proizvodnih in družbeno ekonomskih odnosov,

— enotno tržišče z vsemi medsebojnimi odvisnostmi, obveznostmi, pravicami in kompenzacijami, ki izhajajo iz tega odnosa med narodi oziroma med delovnimi ljudmi naše skupnosti, za regulativne funkcije federacije v notranjih ekonomskih odnosih in mednarodnem ekonomskem položaju, izhajajoče iz enotnega tržišča kot tudi za enotnost gospodarskega sistema v okviru potreb, ki jih narekujejo enotno tržišče in enoten sistem socialističnih in samoupravnih odnosov ter potreb, ki so povezane s funkcijo federacije na področju mednarodnih odnosov.

Uresničitev sprejetih sklepov ni lahka naloga, pa tudi čez noč jih ni moč uresničiti. Potrebno bo veliko vztrajnega dela, odgovornega in potrpežljivega dogovarjanja in sporazumevanja. Pri tem se bomo prav gotovo srečevali z različnimi opori. Mnogi bodo objektivno dani, mnogi pa bodo tudi subjektivni. Prav zato je konferenca prav posebej poudarjala odgovornost komunistov, ki so dolžni dosledno izvajati sklepe konference. To še zlasti, ker ne gre le za vprašanje političnega sistema, ampak hkrati za vprašanje ekonomskega sistema in za vrsto konkretnih ukrepov v tekoči ekonomski politiki, ki imajo cilj utrditi gospodarska gibanja. Vsa ta vprašanja so med seboj povezana. Ni mogoče namreč izvesti vseh predvidenih sprememb v najvišjih organih federacije in zagotoviti učinkovito delo brez jasne razmejitve funkcij med federacijo in republikami. Tudi politične spremembe ne bodo učinkovite brez ustreznih sprememb v ekonomskih odnosih. Slednje pa je zopet povezano s hitrejšim ali počasnejšim potekom utrditve gospodarskih gibanj.

Prav tako ni moč pričakovati, da je sedaj vse odvisno le od republiških in zveznih organov, čeprav

pretežni del nalog prav gotovo pade nanje. Sklepe konference bomo uveljavili le, če bomo ustrezno reševali tudi vsa navidez drobna vprašanja in če jih bodo reševali komunisti na vseh ravneh. Za realizacijo sklepov pa bo potrebno med delovnimi ljudmi ustvariti vzdušje za pospešeno reševanje vseh družbeno ekonomskih nalog, ki stojijo pred nami. Le tako je mogoče pričakovati tudi resnične uspehe konference in povratek na reformna izhodišča.

Gasilska vaja v Žitu

Nekega lepega sončnega dne v septembru je bila najavljena v obratih kombinata na Šmartinski cesti »uzbuna«. Na prostoru med pekarno, tovarno testenin ter silosom in centralnim skladiščem so se zbrali obvezniki narodne obrambe kombinata, ki so imeli nalogo ogledati si in prisostvovati vaji industrijskih gasilskih enot iz področja Most.

Malo pred 16. uro so po Šmartinski cesti zatulile sirene gasilskih avtomobilov in že so se z njimi pripeljali gasilci iz Saturnusa, SAP, Javnih skladišč, Teola, Kolinske tovarne in Izolirke. Bilo jih je 60 in or-

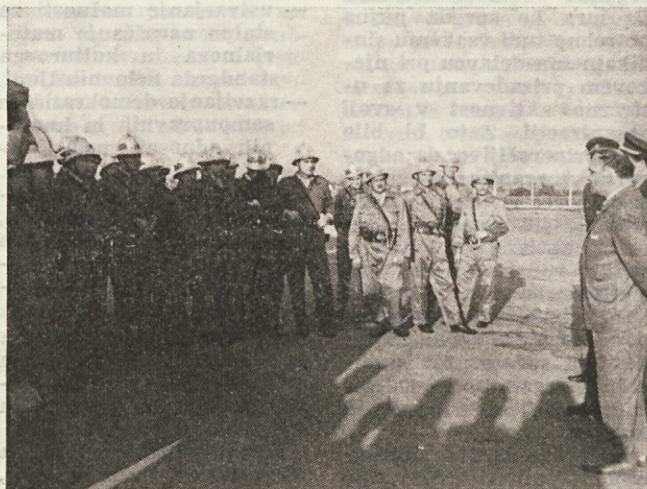
ganizirali so obvezno vajo.

Kaj hitro so napeljali gasilske cevi in postavili motorje, nato pa začeli z delom. Poizkušali so gasiti tudi z neko novo vrsto pene, vendar se vaja ni posrečila. Za takšen poizkus, in seveda tudi v resnih primerih požara, je namreč potreben pritisk najmanj 12 atmosfer, a tega ni bilo, ker imajo vodovodne cevi na tem področju premer in zaradi tega tudi moč vode ni bila zadostna.

Kljub temu pa smo videli izredno dobro pripravljeno sodelujočih gasilcev, ki so pokazali veliko hitrost in spretnost.



Gasilci z močnimi vodnimi curki »gasijo« centralno skladišče



Ob koncu vaje je zbrane gasilce s spodbudnimi besedami nagovoril vodja narodne obrambe Žita, Janez Slovenc

60 LET

LIDIJE GRAFENAUER

Nadaljevanje s 7. strani

skozi zaposlena pri Mlinski industriji Ljubljana, dokler se ta ni spojila z Žitom. Tu je ves čas v komercialni službi.

Številni delavci Žita poznajo tov. Lidijo že več let bolj po »neslužbeni plati«, saj že dolgo neprekinjeno dela v komisiji za počitniške domove in ima na skrbi razporejanje dopustnikov v počitniške odmore. Seveda to ni lahko delo, ker je pri njem izpostavljena muhavostim posameznikov in naj bi jim izpolnila včasih še tako zahtev-



ne želje. Prav o tem je stekla beseda.

— Imate pri tem vašem delu veliko težav? smo jo pobarali.

»Seveda, brez tega ne gre. Najtežje je, ker bi bili radi vsi delavci na počitnicah v naših domovih le julija in avgusta. Zmogljivosti pa za vse v tem času ni dovolj. Če se delavci prijavijo za letovanje za to obdobje pravočasno, vsem tistim lahko ugodimo. Na drugi strani pa ljudje pokažejo s svoje strani preveč zahtev, ki jih ni mogoče izpolniti. Pri tem pa so še takšni, ki se prijavijo za določen čas letovanja, pa potem ne odidejo na odmor in ostanejo ležišča prazna, plačati pa jih je treba. To povzroča komisiji težave.

— Kakšen pa je vaš korniček v prostem času?

»Urejam vrt, imam veselje do cvetja. Berem knjige in od časa od časa obiščem tudi gledališče. Sicer pa nimam veliko prostega časa.«

— Kakšno je vaše počutje v kolektivu?

»V glavnem sem kar zadovoljna.«

— Kako ocenjujete delo vaših sodelavcev, posebej mladino?

»Odkrito naj povem, da so ljudje različni. Starejši ali pa mlajši imajo svoje dobre in slabe strani. Vsi pa bi morali imeti več zavesti do dela. Je pa v resnici tako, da mladi nas starejših ne razumejo, mi pa ne njih. Poudarjam pa, da so nekateri, ne vsi, zelo površni. Zahteve pri delu so velike, ne izpolnjujejo jih pa v celoti.«

Prizadevni tov. Lidiji želimo ob njenem jubileju še dosti zdravih let in uspešnega dela pri opravljanju poklica, kot tudi pri počitniški dejavnosti!